

BUDAPESTI NAPLO

Szerkesztőség: V., Honvéd-utca 10. szám.
Kiadóhivatal: V. ker. Nádor-utca 34. szám.
Szerkesztőségi telefon: 36—86.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Felelős szerkesztő: **KABOS EDE**
Igazgató: **HERTZKA LOTHÁR**

Egész évre 14 kor., 1/3 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Az utca.

Budapest, november 22.

(v.) Budapesten vannak utcák, de utca nincs. A hevülékeny ifjuság — dicseret érette nemes idealizmusának — összeverődik lelkes csoportokba s élje-nezve, abcugolva ad kifejezést hazafias érzelmeinek. De ez még nem utca. Az utcához nem csoportok kellene, hanem tömegek. A tömegek pedig — hiábavaló minden udvarlás és minden ígéretés — sehogy sem akarnak kötélnék állani. Az utcában nincs fogékonyság azoknak, kik tegnap még ócsarlói voltak, nyájas leereszkedése s buzgó hízkelkedése iránt. Az utcának könyörtelen az emlékezőte-hetsége. Nem tudja elfelejteni, hogy amikor talpra állt s valahányszor talpra állt a népek megtagadott jogaiért, kik voltak a lehangosabb és leggyűlölkö-dőbb megszólói. Emlékszik, ő nagyon is jól emlékszik — hiszen Széll Kálmán idejében történt — hogy kik voltak fele-lősségre és kik illették hazug gyanúsítá-sokkal a kormányt, amiért nem akarta a népjogokért békésen tüntető tömegeket a rendőrség kardlapjaival irgalmat-lanul szétveretni, hanem azon a helyes állásponton állott, hogy akiknek az alkotmány választói jogot nem adott, azoknak a hatalom respektálni tartozik legalább a gyülekezési szabadságát.

Abban az időben történt, hogy az

utca kijött az utcára s tüntetett a ha-zánkba özönlő idegen szerzetesrendek ellen. Mit feleltek erre Rakovszkyék? Felállott Kaas Ivor s azzal vádolta az utcai vezéreket, hogy a kormány zsebé-ben vannak. Ugyanakkor történt, hogy előkelő nagy urak a király ablakai alá szerették volna dirigálni az utcát, hadd tüntessen fenyegető módon az obstruk-ció nemzeti programja mellett; s az utca erre hajlandó is volt, ha az előkelő nagy urak készek lettek volna viszont a parlamentben lándzsát húzni a választói jog széles kiterjesztéséért; a vége pedig az lett, hogy az üzlet nem jött létre, mert a politikus urak megtagad-ták a kívánt szolgáltatást a megfelelő vizontszolgáltatást. S amikor ez az alkudozás a parlamentben szóba került, az előkelő urak letagadtak mindent s ki-írtandó csöcseléknek eltiprandó pat-kányhadnak mondták a ravasz hízkel-kedéssel meg nem ejthető tömeget. Mind-ome dolgokra jól emlékszik az utca. (En sem felejttem el: kétheti jogerős állam-fogház van rajtam egy e dologból kere-kegett ostoba párbajért.) Tanult a mul-takból, okult a saját keserves tapasztalásain. Oh az a lenézett, megrugdosott utca, a hazátlan bitangok tömege na-gyon is tanulékony. Megtanulta, hogy amikor szükség van rája, akkor körül-rajongják: — a patvarba is, mi egyébre való a canaille, ha nem arra, hogy az ő

fejét verje vörösre a rendőri kard s az ő testén gázoljanak végig a konstábler-paripák olyankor, amikor a politikus urak taktikai érdeke mindenáron haza-fias tömegfelbuzdulást kíván?! És meg-tanulta az utca azt is, hogy erkifejtésé-ért s vére ontásáért, mielőtt megszűnt a taktikakívánta zajlás, hálátlan inzultu-sokat kap jutalmul azoktól, akiket poli-tikai szövetségeseinek hitt, de akik utóbb mindig jóhiszeműsége lelketlen kihasználóinak bizonyultak.

Egyre jövődőlgeti az utca eszten-dők óta kormányoknak és ellenzéknek, hogy eljő a nap, amikor be kell majd látnia a politikai közéletnek, hogy nem a népek van szüksége a választói jogra, hanem a parlamentarizmusnak van szüksége a népre, a tömegek lelkében lakó lebirhatatlan erőre, arra a nemzeti akaratra, amely a milliók lelkéből árad ki, amely tiszteletteljes engedelmségre szorítja a hatalmat s amely a törvények uralmá-nak, a közhatalmak egyensúlyának s az állami rendnek egyedül elhatározás bi-ztosítója. Ez a nap ime elköszöközt. Nem az ellenzéki jogok elközbását jelenti a pénteki esemény, hanem annak az ülparlamentarizmusnak a politikai és erkölcsi csődjét, amely a nép egy cse-kély töredékét kinevezte nemzetű s a népképviselőnek szánt hatalmat egy olyan érdekképviselő kezére játszotta, amelyhez az igazi nemzet ama csekély

TÁRCA

Nászuton.

— A Budapesti Napló tárcája. —

írta: Jean Lorrain.

A rosszakarat mindenütt őrt áll. Ezt az igen természetes érzést táplálja a férfi férfitár-saival s a nő nőtársaival szemben. Azonban jó ideje, hogy a emberiség igazi műveltét e sza-kaóban foglalták össze: Homo hominis lupus. Balgaság lenne azt hinni, hogy a tervszerű el-lenségesség, a rágalmazás, a becsmérlés csak a felsőbb tízezer osztályrésze. A rosszakarat mindenüvé beforakodik, bajainkat a magunk fajtájú embereknél mi is elpanaszoljuk közvet-len érintkezés közben. Biztosra vehetjük, hogy a hangadó egyének, valamint az ösmeretlenek, avagy az utca, a legesekélyebb elnézéssel sin-csen irántunk s néha a legigazságtalanabb eva-nuval illet.

Mindig, de különösen házasságom óta folytonosan magam ellen ingereltem a lego-mányabb becsmérlőket s a legrosszabb feltéve-seket. Szerencsétlenségemre még mindig fülig szerelmes vagyok a feleségembe. En és Emma szerelmi, vagy ha úgy tetszik: vonalmi házasságot kötöttünk... Vonalom, milyen egyenre ez a szó annak a tűznek a kifejezésére, mely bennünket egymás karjaiba vezetett. A feleségem gazdag volt, én szegény voltam.

Abban a korban állottam, mikor az em-ber nem nagyon busul szabadságának elvesztése felett. Nagyonom sem volt más, csak fiatal iró

tehetségemmel rendelkeztem. A feleségem szü-lői egész befolyásuk latbavetésével elleneztek ezt a házasságot, de Emma makacsodott s erős akara-ta kivívta gőzelmünket: bízott bennem, mi-velhogy szeretett, s bizodalma megállapítá sze-renesénket. Három hóval házasságom előtt For-narina című drámámmal nagy sikert arattam s darabom bejárta a világ összes színpadait. Igy szokott az lenni mindig; viszonyozott szerelem vonza a szerenését; a szerelemnek óriási az ereje.

Vagy 10 éve viszem így közszemlére boldogságomat a világban keresztül-kasul nagy dü-hére barátainknak s nagy megbotrányozására az ösmeretleneknek. Kellemtelene ezés is ám a mások boldogságának tudata, azután az nem is olyan egyszerű dolog, mint aminőnek első pillantásra látni tetszik: szerelmesnek lenni a magunk feleségbe, a házasságtörések s az ér-dekházasságok eme világában. Még alig van két esztendeje, hogy egyáltalán elhíszik rólunk, hogy hitvesársak vagyunk. Azelőtt csak olyan bagóhíttelnek tartottak bennünket. Így jár-tunk Olaszországban, Németországban, sőt Spa-nyolországban is.

Vajjon látott-e már olyan házaspárt, akik sem nem veszekednek, se nem duzzognak s folyton együtt vannak? Ez a tény lerontotta a jó véleményeket, megzavarta az ítelkezőket. Sokat neveltünk ezen én s Emma. Azonban e meg-vezések s kalandok között, melyek egyszerre avattak hőssékké s áldozatokká bennünket — a legkülönösebb a sartori eset volt.

Ezt az esetet érdemes elmondani.

Thomery néhányat szippantott pompás ezivarából s aztán félredobva azt, egy lélek-zetvételre mondotta el az egész történetet.

Nancier és Nancivné feszül érdeklődéssel hallgat-ták. Holdvilág sütött be az ablakon s a tő hívős levegője behatolt a szobába. Thomeryné lecsa-varta a villanyos vezeték csavarját s mindene-ket ellepelt az az édes imbolygó kékes fény, mely ezüsttel vonta be az asszonyfejeket. Úgy tet-szett, mintha álomkép árulna a szemek elé a sejtelmesen homályos szobában...

— Házasságom első hónapjában történt! — kezdte elbeszélését. — Nyomatlanul szök-tünk meg Párisból, el akartuk rejteni a boldog-ságunkat kíváncsi szemek elől, néhol meg fitog-tatni akartuk.

Oly igazi, oly nagy volt a boldogságunk, szinte örült mód szerettük egymást. A nászuta-sok közül sokan kéjvonara ülnek s Itáliában Spanyolországban vagy Tirolban élvezik a mé-zes heteket, mások — s ez most dernier cri — yachtba ülve a távoli kikötők felé hajóznak s ott felkeresik Norvégia fjordjait. A feltűnést kedvelők Velencébe sietnek. A regényeseket s a kevésbé tehetőseket a zaránok utak vonzzák.

Mi egyszerű postakocsiba ültünk. Az eszme tölem erőt s Emma lelkesedéssel fogad-ta. Elrablom a feleségemet, mint egy Paul de Koek-féle regényben, azután derékszőgben öt-ven, mit is mondok: hatvan esztendőt fogunk vis-zaladni. Bejárjuk Franciaország völ-gyét-bércét. Azon országot, melyet megvédnek, mi-mel nem ösmerik, plig ez az az egyetlen or-szág, melyben mindenféle vidék feltalálható, hol tetsznai fog az ég kékje, ott forogunk meg-állapodni hosszabb ideig, ahova szószólóink vonz, ott rövidleb ideig. Magunkkal csak pod-gyázunkat s a szobaleányt vittük.

Még most is megremegtette mindkettőt-je-t a letűnt szép napok emléke...

törődékének volt csak némi köze, de amely a nép nagy zömét, a tömegek szenvedéseit s keserűségeit sem nem tudta, sem nem akarta soha megérteni. Az a parlament álparlament volt, a benne képviselt nemzet álnemzet, a benne lüktető nemzeti akarat egy álnemzetnek alkalakata. És a keze öt újján kiszámíthatatlan mindenki, hogy ebben a gyülekezésben mikor kell mindennek, de mindennek összeomlania: a jogok tisztá öntudatának, a kötelességek lelkiismeretes mérlegelésének, a közérdek helyes átértésének. A levegőben lóg az a parlamentarizmus, amely nincs a legszélesebb néprétegre ráépítve. Az ilyen testületből szükségképpen kellett kiviesnie ama két lelki tulajdonságnak, amelynek hiánya a törvényhozó-gyülekezetek utálatos elcsatnyulását okozza: a felfelé való önértékelés s a lefelé való felelősséget öntudatának.

Alkalmi elvül most hiába tűzik az utca udvarlói kalapjuk mellé a demokratikus kokárdát. Korteszeggyverél a nagy jelszavakkal takarózó pártpolitikának a tömeglélek nem adja ide magát. A hiszékeny utca meghalt. Helyette ott áll a tapasztalásaitó éber gyanakvásra kifantított nép. A nép, amelyet hízeltkedéssel nem lehet megnyerni, hanem csak megtagadott jogainak s elhanyagolt érdekeinek kirtató, komoly s önzetlen szolgálatával.

BELFÖLD

Hieronym Károly Bécsben. Hieronym Károly kereskedelemügyi miniszter, aki tegnap este érkezett meg Bécsből és részt vett a tegnapi minisztertanácson is. Ma délelőtt hosszabb ideig tárgyalt Tisza István gróf miniszterelnökkel a német kereskedelmi szerződés dolgában. A miniszter holnap néhány napra ismét Bécsbe utazik.

— A Fornarina száz előadást ért már el, nagy sikere meg egyre tartott s már is száz meg száz újabb sujet-től zsongott a fejem. Ez s a jövőm biztonága, meg a boldogság vídalmakká, gondtalanokká, megelégedettségkét varázsolta. Ez volt életem legszebb szaka s talán éppen ezért váltunk megalkodott utaeokká: vissza akartunk varázsolni azt az időt. Végighajóztuk a Marne-t, beköszáltuk Champagnét. A Vögézek ma alig elégtének ki az izlési, de beünket elhajtoltak. Különösen egy Sartor nevű helység tetstett meg, melyet azonban inkább egy kis folyómellék, illetve tajtékozva tovasiető két vízi heggy patakköznek lehetett volna nevezni. Fenyvesek és bükkfák boríták kissé meredek lejtőit, egyetlen rosszul kövezett, régi divatú szándelyes házakkal sütin beépített utcában kezdődött s végződött. A házak emeletét a padlásablakok helyettesítik: a román stílusban s nyírfából készült templomban, mely mindenütt emelkedésre volt építve, jártak a hívők. A hidon alul ilyen házacakkal szokták az óra lapokat díszíteni.

Sartor méltó kiegészítője volt a postakocsinknak. Természetesen volt benne vendégfogadó is, mely bár igen egyszerűen volt berendezve, de volt olyan halastava, meg vadállománya, amelyekkel még az elsőrendű szállodák sem rendelkeznek. Volt mosszalatója, kovácsműhelye, melynek kedves zaja ébresztett fel legédesebb hajnali álmainkból s éppen ablakunk alatt volt a helye a sulykoló-asszonyok terferájének, melynek csak a késő éjszaka vetett véget.

Nyole napot szándékoztunk itt tölteni. Emma fáradt volt egy kissé s a vidék is elbájló, így mondták legalább.

— Nem bánom, ha negyven frankba is

A nyitromegyei szabadelvűpárt A nyitromegyei törvényhatósági bizottsági tagok választása a szabadelvű párt győzelmével végződött. A megválasztott 151 törvényhatósági bizottsági tag közül 136 szabadelvű, 13 néppárti és 2 tót nemzetiségű. Clair Vilmost, a F. M. K. E. főtökérát a vármegye egyik expozitátót nemzetiségi vidékén, a szobatisai kerületben nagy többséggel választották meg.

A nagy készülődés.

Budapest, november 22.

Az ellenzéki reménységekből ma megint megvalósult egy-kettő. Legérdekesebb és legjelentősebb ezek között, hogy Széll Kálmán ma csakugyan letette mandátumát. Hogy ez az esemény nagy meglepetésként következett volna be, senki sem mondhatja, mert hiszen mint reménység, óhaj és jóslat elég régen élt már az ellenzéken és a sajtó is elég régen előkészítette már reá a közvéleményt. Széll Kálmán elhatározása így is egyik legjelentősebb momentumma marad a mai politikai helyzetnek, de mindenestre tanácsos még bevárni az ő saját nyilatkozatát, bejelentését nyílt levélét, melyben fél fogja tární elhatározásának okait is. Addig egyszerűen följegyezzük az eseményt.

Gróf Sztáray Sándor és gróf Esterházy Miklós kilépése a szabadelvűpártból ma szintén megtörtént. Ez a két kilépés már szombaton is jeleztve volt, de formászerint csak ma következett be.

Egyébként pedig a mai napon már jóval csöndesebb az egész politikai világ. Az ellenzéki vezérek nincsenek a fővárosban, a tábor elszédelt, egy pár képviselő maradt itt őrszemnek, hogy a tábori tüzek el ne aludjanak. A munka most jobbról is, balról is aziránt folyik, hogy a vidék kelte hangulatba jöjjen. Az ellenzék meg akarja mozdítani a vidéki pártköröket, hogy bevonja őket egy nagy országos tiltakozásba, míg a vidéki szabadelvűpártok azt a praktikusabb lépést készítik elő, hogy az egyes törvényhatóságok nyilatkozzanak a kormány akciója mellett. Ebből a szempontból érdekes adata a mai napnak a bács-bodrogi bizalmi távirat, melyet a törvényhatóság rend-

kívüli közgyűléséből küldtek fel a miniszterelnökhöz.

Széll Kálmán.

Az utolsó napokban a legnagyobb figyelem leste Széll Kálmán minden mozdulatát. Az egész politikai világ és a sajtó kutatta, várta és olykor tudni is vélte, hogy mit fog csinálni Széll Kálmán. Sok igaz momentum és még több pletyka került ilyenformán forgalomba a volt miniszterelnökről, hogy valami bankot csinál s ezért leteszi mandátumát, hogy kihallgatásra jelentkezett a királynál, hogy békítő szándékkal tárgyalásokba bocsátkozott az ellenzékkel, hogy nyílt levelet fog közölni és így tovább.

A mi értesülésünk szerint a sok pletykának sok az alja. A szenzációs hírekből egy betű sem igaz. Széll Kálmán hosszú ideje egyáltalán, nem járt Budapesten s most szombaton este csak azért jött fel néhány órára, hogy bejelentse annak a régen és ismétellen hangoztatott szándékának megvalósítását, hogy mandátumát leteszi. Nem új elhatározása ez Széll Kálmának. Már az év elején nyíltan megmondotta Tisza Istvánnak, hogy amennyiben a várható küzdelmek bármely fázisában erőszakhoz volna kénytelen a kormány nyulni, ő visszaadja megbízását választóinak. Ez a föltevés most bekövetkezett s Széll levonja a konzekvenciát úgy, amint azt régen jelezte. Holnap vagy holnapután valószínűleg ki is fogja jelenteni, de egészen röviden, hogy a követelt eljárással nem ért egyet s ennélfogva mandátumát leteszi.

Úgy tudjuk, hogy a szabadelvűpártban ismerik Széll Kálmán szándékát s ráismernek az ő államférfii tapintatára, hogy amikor előre jelzett szándékát megvalósítja, ezt tüntető szetség és zaj nélkül teszi.

Szombathelyről jelentik a Magyar Távirati Irodának: Széll Kálmán, a szent-gotthárdi kerület országgyűlési képviselője ma délelőtt 11 órakor Rátótról Szent-Gotthardra utazott, ahol felkereste Hambeck Alajost, az ottani szabadelvűpárt elnökét és neki bejelentette, hogy mandátumáról lemond. Elhatározásának okait le-

kező napokénti ellátásunk: — jelenleg ki fenhéjázom a hajlónsz vendéglőnek — de a legszebb szobáját óhajtom. Enni pedig én és feleségem úgy akarunk, mint az uralkolók. Minden étkezéshoz pezsgőt kérünk!

A vendéglős hétről görnyedve bókolt tágra nyílt szemével, letelepülésünk pedig valószínű forradalmat okozott a helység lakosai között. Emmám hullámos haja, pompás teintje, ékzerei, öltözékei izgatták a kedélyeket s megzavarák lelkük egyensúlyát. Nem lehetünk ki anélkül az utca, hogy a helység lakosai eszeveszeten ne rohantak volna áblakukba, kapukba.

Este összevgyűltek az „Arany oroszán” előtt s azt bámulták, hogyan szüresöljük a pezsgőt, megjelenésünk után azonban elnémult a terefere. Mi hoztuk forrongásba a csavacéket, a kovácsműhelyt s a mosódat.

Vasárnap Emmám az istentiszteleten akart jelen lenni. Elkísértem. Hazamenetelünk eseményszámba ment. A bámulók kettős sorfalak között értünk vendégfogadóbéli lakásunkra.

Ez a kíváncsiság előbb mulattatta, később azonban idegessé tette Emmát. E kíváncsiságba belevegült — legalább nekünk így tetszett — némi rosszakarat és ellenégekedés is. Kétszer vagy háromszor láttuk erkélyünkről a sartori plébánost a mosónékkal beszélgetni s amint bennünket észrevett, sarkonfordult s lassu léptekkel a paplak felé haladt. A eselőség magatartásában is volt valami szemtelen, bántó vonás. Még a vendéglős napvraebesülése sem állott arányban költekezésünkkel s Emmának már egynehányszor a szeme közé rohögtek a helység síhederei. Itt történik valami! gondoltam — de mi?

A rejtélyt Victorine, a feleségem szoba-

leánya fejtette meg. Egy delután éppen dolgoztam, mikor hirtelenül berontott szobamba. Szemei csillogtak a fojtott dühtől.

— Mi baj leányom?

— Ez így nem tarthat tovább asszonyom; nem hagyhatom tovább sértegetni!

— Hogyan; ki sérteget bennünket Victorine?

— Igen asszonyom, boesása meg uram, azt mondják, hogy önk nem házastársak s hogy az én urnóm, akit leánykoromban ömeritem s a két két éve szolgálók, felvilági hölgy. S ezt nekem merészeli mondani!

Victorine könnyekbe tört ki. Igyekeztem őt tehetségünk szerint megnyugtatni, kijelentve, hogy nem törődünk mi a parasztnép véleményével. Erre felhagyott a sirással, csak mély sóhajok ropentek el néha-néha ajkairól.

— Asszonyom, itt van a házassági bizonyítványa?

— Hogyne leányom, a bóröndben van!

— Asszonyom, győződtessem meg a jószágáról, kölcsönözze nekem egynehány pillanatra... boldog leszek, ha megmutathatom a vendéglőnek, a eselédeknek... A fűszeres okozta az egész balt, a plébános ur jóvoltából.

— Hogyan, a plébános?

— Igen asszonyom, a plébános a kútnál volt, midőn az ön fehérműit megták. S látta a csipkés nadrágokat, a betétes ingeket s lehajolt, hogy jobban szemügyre vehesse őket. Azután kijelenté, hogy ez a fehérmű nem lehet férjes asszony. Ilyeneket a Comédie française színésznői hordanak! Azóta ez a rege jár a faluban szájról-szájra. A plébános szava ilyen helyen mindenható!

mondóelvében fogja kifejteti, amelyet holnap juttat a képviselőház elnökéhez. Széll Kálmán ugyancsak holnap intéz e tárgyban nyílt levelet választóihoz. Széll Kálmán lemondását Szent-Gotthard város iránt való tiszteletből Kovács Antal ottani városbíróján is bejelentette.

Egyes bécsi lapok szerint a király vasárnap Gödöllőn kihallgatáson fogadta volna Széll Kálmánt, aki ez alkalommal ő felségének az Apponyi Albert szerkesztette feliratot nyújtotta volna át. A Budapesti Tudósítól ezzel szemben illetékes helyről felhatalmazták annak kijelentésére, hogy Széll Kálmán aki szombat este érkezett Rátótól Budapestre, vasárnap reggel ismét visszatért Rátóra, úgy, hogy Gödöllőn nem is lehetett, nem hogy feliratot nyújthatott volna át a királynak.

Tallán Béla a királynál.

Tallán Béla földművelésügyi miniszter — mint a Politikai Ertesítő jelenti — ma délelőtt Gödöllőre utazott, ahol a király két ízben is fogadta. A király a minisztert úgy délelőtt, mint délután mintegy másfélórát kihallgatáson fogadta. A miniszter az est folyamán a fővárosba utazott.

Ezzel kapcsolatban közöljük a következő felhívatalos cefálatot:

A lapok ama jelentése, mely szerint ő felsége a helyzetről való informálódás céljából több államférfit fog meghívni, nem egyéb célzatos híresztelésnél, amely a közvélemény megtévesztésére irányul, mert teljesen ki van zárva, hogy ő felsége a korona tanácsosain kívül e célra más politikust is hallgasson meg. Legkevésbé alkalmasak ilyen híresztelések magának a kormánynak befolyásolására, mert a kormány a megkezdett uton állhatatosan megmarad és el van határozva arra, hogy a megkezdett akciót lántöríthetetlenül végig viszi.

Az első törvényhatóság.

Kétségtelen, hogy a parlamenti eseményekről lassanként meg fognak nyilatkozni az egyes törvényhatóságok. Eddig csak vidéki pártkörök foglaltak állást, és pedig nagyon természetesen mindegyik a maga politikai színe szerint.

Victorine letörölte könnyeit, feleségem pedig felnyitá a bőrdíjót.

— Fogja Victorine, itt az okmány, mutassa meg a derék embereknek, ha már ennyire érdeklődnek irántam, aztán hozza vissza!

— Oh, asszonyom! — rebogott Victorine fálásán s majd megcsókolta kezinket. Aztán sietve elfutott.

Most az egyszer nem nevéttünk, mulatságos kalandunk már-már a tragikum felé gravitált.

Husz perccel később Victorine gyözedelmes mosolyval tért vissza.

— Megmutattam nekik, elolvastattam velük! Nem akartak hinni a szemüknek, de különösen a fűszeres!... Azt kérdezték, vajjon nem kölesönözne-e oda asszonyom ezt az okmányt. Még akarják mutatni a plébánosnak s fel fogják olvasni a koresmában a kovácsnak, a bádognak!... Beesület ember a fűszeres, helyre akarja hozni a hibáját!

— Tartsa mg az okmányt Victorine s kölesönözze oda a fűszeresnek, de el ne vesztisse!... Mert szükségünk lesz reá a többi faluban is!

De vajjon lehetséges-e Sartort megcsókolni? Nem. Mintha elkárhoztunk volna. A plébános, midőn elolvasta az okmányt, fejét csóválta s így motyogott:

— Talán hitestársak, de ennek az asszony-nak a fehérméjűje, meg a modora olyan, mint a félvilági hölgyeké!

Emma fehérméjűt becsomagoltuk és Sartort általános megvetés közepette hazvuk oda. Pedig tán nekik volt igazuk! Az emberek végre is nem cselekedhetnek meggyőződésük ellen...

rint vagy a kormány mellett vagy a kormány ellen. Ezeknek megnyilatkozása azonban nem lehetett és nem lehet döntő. Igazán fontos az, hogy a törvényhatóságok milyen állást foglalnak! Nagyon rövid időn belül megkapjuk erre is a feleletet, mert, úgy látszik, a törvényhatóságok sietnek is az állásfoglalással. Az első törvényhatóság, mely rendkívüli közgyűlésében foglalkozott a parlamenti eseményekkel: *Bács-Bodrogvármegye* volt. Ma rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a bizottsági tagok szokatlanul nagy számmal jelentek meg s az elnököl *Latinovics* főispánnak napirend előtti felszólalására elhatározták, hogy a miniszterelnököt az obstrukció letörése alkalmából táviratban üdvözlik.

A távirat így hangzik:

Nagyméltóságú gróf Tisza István miniszterelnök urnak, Budapest.

Bács-Bodrog vármegyének a mai napon rendkívüli közgyűlésre egybegyűlt közönsége hazafias örömmel, óriási hitől telleskedéssel határozta el, hogy nagyméltóságodat a parlamenti anarchia megfékezésé alkalmából tett eredménydús intézkedéseiről táviratilag üdvözli. Lidérenyomásként nehezedett szegény, sokat szenvedett magyar hazánkra, magyar hazáknak szent alkotmányára az indokolatlan obstrukciónk veszedelmes réme, mely teteszetős jelszava alatt megakasztotta a parlament üdvös munkáját és ezzel hazánk békés haladását, mérhetetlen károkat okozva egy anyagiilag, mint erkölcsileg. Nagyméltóságod tetteivel és eredményekkel bebizonyított tiszta magyar honszerelműl áthatva, a rémmel szembeszállt és azt mint egy valósgos nemzeti hős, kitartással, férfias bátorsággal, egyenes nyíltsággal és pártalan erélytel leörte. Lelkes, kitörő, háromszoros eljunt kiált ezért közönségünk nagyméltóságodnak és arra kérjük, hogy a méltatlan megtámadásokkal szemben leljen elégtételt a magyar nemzet óriási többségének tiszteletében, szeretetében, ragaszkodásában és változhatatlan bizalmában.

Hazafias tisztelettel aláztos szolgálja, a vármegye közönsége nevében

Kurácsny, s. k.
kir. tanácsos, alispán.

Ki az erőszakosabb?

Egy hozzá közel álló ulvságban ma báró Bánffy Dezső nyilatkozata olvasható, mely azzal az alkalmiszéri leleplezéssel szolgál a tisztelt közvéleménynek, hogy „báró Bánffy Dezső annak idején nem mert az obstrukció letörésére ajánlott rendszabályok alkalmazására vállalkozni, mert azokat sem jogilag megengedhetőnek, sem politikailag helyeseknek nem tartotta.

A Magyar Távirati Iroda ezzel szemben illetékes helyről kapott felhatalmazás alapján kijelenti, hogy — amint ez hitetlen megállapítható — báró Bánffy Dezső az 1898. év őszén kitört obstrukció idejében sokkal természetesebben törvénytörésre és erőszakra volt elhatározva, mint amint utódaí közül bárkinek is valaha eszébe jutott volna.

Úgy látszik, ez az „illetékes hely” annak idején elég jól ismerte báró Bánffy Dezső terveit.

De van nekünk speciális tanunk is. Egy politikus, aki Szilágyi Dezső bensebb ismeretségéhez tartozott, a képviselőház akkori nagy elnökétől hallotta, hogy báró Bánffy Dezső az ellene megindult obstrukciónak már első és enyhébb megnyilatkozásaival szemben is a klotürre gondolt s el is utazott Ischlbe, hogy a klotürhöz a király jóváhagyásául meggyerje. Mikor Bánffy Dezső visszajött és pedig a klotürrel, Szilágyi Dezső kijelentette neki, hogy a házszabályok revizióját maga is szükségesnek tartja ugyan, de a klotürt nem helyesh. ezzel szemben határozatlan állást fog foglalni.

Bánffy azt kérdezte:

— Felhatalmazól, hogy ezt Ischlben jelentsem?

— Igen, sőt követetem.

Jelentette-e Ischlben vagy sem Szilágyi ellenszegülését, nem tudjuk. De a klotürt tervet Bánffy Dezső kénytelen volt eljteni.

A vaj-guillotine.

A *La Perseveranza*, a legtekintélyesebb olasz lapok egyike, november 16-iki számának vezérkéiben foglalkozván házszabályaink reformtervezetével, ezeket mondja:

Ha e módosításokat összehasonlítjuk más parlamentek házszabályaival, ezek nagyon is mérsékeltnek tűnnek fel. Valóságos vaj-guillotine (guillotine di burro) ez, melyet Tisza működésbe kíván hozni. De azért a magyar ellenzéki borzasztó dolognak tartja. Maga garraal hirdette, hogy a haza veszélyben van! Hannaltu ante portas!... Szükséges immár, hogy Tisza kiránsa a talajt az ellenék lábai alól...

November 20-iki számában a már megtörtént szavazásról adván számot, ugyanaz az újság a következőket írja:

Előre volt látható, hogy valamely súlyos és szabályon kívüli események nélkül Tisza nem szavathatna volna meg az ideiglenes reformot; előre lévén látható, hogy az ellenzék minden eszközt megragadott volna, hogy az öt tétletlenségre kártható reformot megakadályozza.

Tisza célt ért, bár kivételes eszközökkel, melyeket azonban a salus publica jogosít. Anyai bizonyos, hogy a magyar parlamenti intézményt az ellenzéki frakciók valóságilag megmészélték. Magyarországban az obstrukció mástól éven át paralizálta a parlament működését, miniszteri választásokat, törvényen kívüli állapotot idézve elő. Az ezt követett normális állapotot most újabb obstrukció fenyegette. Nem lehet tehát csodálkozni, hogy Tisza kötelességének tartotta idejében gondoskodni a veszély elhárításáról.

Felborulván ezután a magyar parlamentre várakozó nagyfontosságú teendőket, a *La Perseveranza* helyesli Tisza eljárását, aki félretéve minden skrupulust, végesapát mért az obstrukcióra. „Ebben mi nem látunk sem szarnoki, sem szabadságtörést; jóindulatú reform ez (triforma benigna), mely nem érintve a szólásszabadságot, alig elégséges arra, hogy elejét vegye a technikai obstrukciónak.

Tisza — így végzi cikkét — nem az az ember, ki felvette volna ezt a harcot anélkül, hogy annak eshetőségei iránt nem tájékozódott volna és ha nem érezte volna magát biztosítva az iránt, hogy a nemzet többsége mellette van.”

A tiltakozó meeting előtt.

Vasárnap lesz a főváros ellenzéki polgárságának tiltakozó meetingje. Ennek előkészítése érdekében ma két szervező-értekezlet volt. Az egyiket *Polónyi Géza* hívta össze a Saskaörbe, a másikat *Vázzonyi Vilmos* a központi demokraták körbe.

A Saskaörben *Polónyi Géza* mintegy háromszáz főnyi hallgatóságnak kiáltványt olvasott fel, melynek bevezető és befejező passzusai így hangzanak:

„A magyar nemzetnek beesületét meggyalázták. Szégyenteljes képviselő-vásárlási kísérletnek esufos kudarcra után merényletet követtek el népképviselők szólásszabadsága ellen. Lerombolták a nemzet közérletét megnyilatkozásának utolsó védőbeszélyt: a házszabályokat. A képviselőháznak erkölcsileg elzüllött elnöke és alnökei hazugsággal leplezték a miniszterelnök által az alkotmány kijátszására szervezett összeesküvésnek terveit. A törvényhozásméltóságai, a eszárú hatalom érdekében szolgálatában eszközül használtatták föl maguk az államsínynek végrehajtásában. A merénylők orvul támadták. Szervezte és felpezsgözte rontítottak a törvényhozásszentélybe. Ő felségének a királynak miniszterelnöke vezette és szervezte a merényletet. Ugyanaz a kormány, amely fogantatásának erendő bíne gyanánt azért vállalkozott a kormányzatra, hogy megtagadja a magyar nyelvnek a hadseregben való érvényesülését, megtagadja a magyar királyi udvartartást, de felémje a magyar pénzen fenntartott fényűző bécsi udvartartásnak költségeit, most összeküldött, hogy tovább gonoz terveinek végrehajtása céljából elsőpörje utjából a nemzeti ellenállás jogának alkotmányos fegyverét... „Polgártársak, Budapest székesfővárosnak polgárságát fel akarták használni, hogy a magyar alkotmány kivégzésénél a halotti tórnak mámorban perkolálja legyen a bünszövegségnek. A gyülekezési jognak gunyvára felbőrezt rendezőkkel — rendőri segédlettel mebecselenítették a főváros polgárait. Tétlenül tovább nem tűrhetünk. A nemzet várja, követeli, hogy eselkedjünk. Sorakozzunk a népszabadságnak és alkotmányi védőknek zászlaja alá. Tegyük tanúságot, hogy Budapest polgársága nem követi a hazafatlan érdekesoportoknak rendőrfedezetre szoruló vezéreit. Bizonyítsuk be, hogy megbecsüljük a nemzet alkotmányát és tiltakozunk a durra erőszaknak botránys merénylete ellen. A hazafiság és magyar beesület nevében fordulunk hozzátok. Jertek el szorgoslatl a folyó évi november 16-án vasárnap délelőtt 10 órakor a fővárosi Vigadó helyiségében tartandó népgyűlésre. Mutassuk meg, hogy 1848 márciusának dicsősége nem hamuvadt el szívünkben s nagy időnek hazafias polgársága nem halt

ki mölti utódoz nélkül. Polgártársak, fel a nemzet jogainak és alkotmányának védelmére."

Ezt a kiáltványt az értekezlet magáévá tette s ezzel fogja a főváros polgárságát a tiltakozó meetingre meghívni. Megállapodott az értekezlet a meeting szónokaiban is. Kossuth Ferenc, gróf Apponyi Albert, Ugron Gábor és Várossy Vilmos fognak beszélni.

Külön értekezlet volt a kösponti demokraták körben.

Itt Várossy Vilmos kijelentette, hogy a demokratszervezetek bevonásával szombaton este nagy demokratagyűlést is fognak tartani, melynek napirendjén két tárgy lesz: 1. a szólásszabadság megsértése ellen való tiltakozás és 2. az általános választói jog követelése. Várossy hangsúlyozta egyben, hogy a demokraták belemennek ugyan a vasárnapi általános tiltakozó meetingbe is, de saját lobogójuk alatt, saját elveikkel és erősen kiemelve, hogy az események logikája a demokrats elvek egyedül termékenyítő ereje mellett bizonyít.

Apponyi—Kossuth, Kossuth—Deák,

A Sashörben készülődik az ellenzék a vasárnapi nagy tiltakozó meetingre. Ma volt az első értekezlet és ott tette Bartha Miklós a következő indítványt:

Budapest népe gyűlést és körmenetet fog tartani annak tanubizonyosságát, hogy szóval és tettel küzdeni akar megítáradott alkotmányunk védelmében. Az alkotmányvédelem elszántsága legyen egy emlékeztetés tettel manifesztálva. Az alkotmányvédelemnek és a védelem elszántságának két világtörténelmi alakja álmódik örök álmat a keresési temetőben. Deák Ferenc siri nyugalmában is virraszt a törvénytisztelet felett; Kossuth Lajos siri nyugalmában is buzdit a kérlelhetlen erejű kifejtésére. A népgyűlés zarandokolon el ezen két nagy szellem nyugvó helyéhez és koszorúzza meg sirlukát. A küldöttség kérje meg Apponyi Albert grófort és Kossuth Ferencet, hogy Apponyi gróf Kossuth Lajos sirlját, Kossuth Ferenc a Deák sirlján helyezze el a székesfőváros népének koszoruját. A száradoknak két történelmi áramlását hozzuk ezzel egy mederbe, hogy Kossuth Lajosnak és Deák Ferencnek szelleme együttessen vezesse és bátorítsa alkotmányvédők küzdelmünkben. Egyszerűen határozza el az előkészítő bizottság, hogy egyelőre előbbsorú helyet a sírokra, de azokat minél előbb szobrászati művészettel készített maradóan bronzszobrukkal fogja felcsereálni a következő felirattal:

— „Budapest székesfővárosának az alkotmány védelmére összegyűlt népe 1904. a november 27-én Kossuth Lajosnak, illetve Deák Ferencnek."

Százötven aláírás.

A szövetekezett ellenzéknek a nemzethez intézett manifesztumát százötvenen írják alá. Ennyien vannak a szövetekezett ellenzékben. Ez a szám így alakul ki:

- 79 Kossuth-párti,
- 19 Ugron-párti és más függetlenségi,
- 5 volt nemzetipárti,
- 21 néppárti,
- 5 újpárti,
- 19 Uron-párti és más függetlenségi,
- 5 pártönkivüli.

Szülő Géza nyílt levele.

Szülő Géza országgyűlési képviselő, aki gróf Zichy Jánossal együtt kilépett a néppártból, ma a következő nyílt levelet intézte letenei választóihoz:

Az elhunyt obstrukció alatt több ízben kifejtetem önök előtt, hogy az obstrukció törvénytelen gyavernek tartom. Ezen álláspontomból kifolyólag egy pártközi házasságot módosító bizottság kiküldetésének javaslatát, mely a technikai obstrukciók kizárta volna, a magam részéről elfogadtam volna. Az országgyűlési néppárt azonban egy értekezleten, melyen nem voltam jelen, a házasságmódosító kísérletet mereven elutasította. Ebben, mint fogelvettem ismerő párttag, aggodalmakkal eltelve belenyugodtam.

A parlamenti harc azonban ezzel a merev elutasítással elmerésedet, a miniszterelnök elkeseredett eszközök felé nézett, az ellenzék kifünn sorban bár, de egy esatrendbe lépve hasonlóképpen fegyverkezett. Addig, amíg a jogrend meg nem sértegett, pártom vezetőségét követtem, mit igazol, hogy a Házelnökség elleni bizalmatlansági indítványt is elfogadtam.

Folyó hó 18-án délelőtt azonban gróf Tisza István már egy házassálya tüközös indítványt tett, hogy délelőtt és délután is ülések tartassanak, ez által ki akarta fásztani az ellenzék. Ez volt az első törvénytelenység; ekkor már nekem és társainknak

celekednünk kellett, haesak azt nem akartuk, hogy vagy azokkal azonosítottassunk, akiknek merev ellenállása, — vagy azokkal, akiknek hatalomra vágyó s azon megmaradni akaró elkapottottsága teremtette meg a szomorú helyzetet, melyben a legnagyobb vesztes maga a nemzet leand. Lelkiismeretünk szavára hallgattunk s a néppárt volt elnökének, gróf Zichy Jánosnak vezetésevel több néppárti képviselőtársammal együtt, elveink sértetlen fenntartásával, a néppárt köréből november 18-án két a délután folyamán fájó érzéssel kiléptünk. — Kileptünk, mert a merev viszáztasításból fakadó állapotot elő nem idézve, a bekövetkező nagyobb törvényteleniségekről a felelősséget viselni nem akartuk. Sajnos amittől retetünk, bekövetkezett. Alig léptünk ki, már aznap este gróf Tisza István elkövette a legnagyobb parlamenti erőszakot. A Ház elnökével együtt félretette a házasságot s erőszakkal és törvénytelenül olyan határozatot hozott, mely felforgatja az edigi jogrendet, a melyet jözösen létrejöttnek el nem ismerék soha.

Eppen ezért kijelentem, hogy gróf Tisza István házasságsértését a legerősebben elítélem, azt jogforrásnak el nem fogadom. Kijelentem, hogy bár az anyapártból kiléptem, az ellenzékben megmaradok. Eddigi elveimhez tántoríthatatlanul ragaszkodom, követelem eddigi vezéremet, követem gróf Zichy Jánost s lankadatlanul és lekesedéssel dolgozom továbbra is, szabad meggyőződésemet követve, tisztelt választókerületem, valamint drága hazám és népe javáért.

A szocialisták kiáltványa.

"A magyarországi szocialdemokrata párt ma kiáltványt szölt bele a politikai zür-zavarba. A kiáltványt, amelynek álláspontja az, hogy a párt nem siet az ellenzék védelmére, mert a parlament nem a népé, hanem oszalygó csupán — a következőkben ismertetjük:

A beállott helyzetet a magyar alkotmány belső gyöngesége tette nemcsak lehetővé, de szükségszerűvé is s a katasztrófiáért ép úgy felelősek azok, akik a kormányparton ülnek, mint az ellenzékiek. Egyikük sem tett semmit azért, hogy a parlamentet, a kiváltásos oszalygók kezéből kiragadva, a népnek adja. Így hát a parlamentnek ereje nem a népből van, de ereje egyáltalában nincs is. Valóhányszor a munkásoszály politikai jogokat kért, az ellenzék gyávaúsítással, pizkolódással felelt s obstrukcióit nem a választói jog kiterjesztéséért folytatta, hanem párt-politikai céljai érdekében vagy személyek ellen. A kormány ezalatt láblal taposta a népjogokat, de egyetlen ellenzéki férfi sem találkozott, aki ezért felelőségre vonta volna a kormányt.

A kormány látta, hogy az ellenzéknek nem a nép, hanem a házasságot, ez az üres forma volt a bástyája s így csak természetesen, hogy az első alkalommal összetörte az ellenzék mentő-észlezeit. A katasztrófiában tehát minden párt egyformán bűnös s a helyzetből csak egy módon lehet kilábalni. Ugy, hogy a képviselőházat népképviselőté teszük. Addig a népnek semmi köze sühoz, ami a parlamenttel történik, amintohogy imé most is: Tisza felrugta a parlamentet s a nép nem törődik vele, mert nem az ő parlamentjét rugta föl! Ha az ellenzék elmulasztotta a parlamentet megszerzeni a nép számára, a nép nem siet megmenekülni a parlamentet az ellenzék számára! És az ellenzék most sem teszi azt, amit tenni kellene. Megint nem a választói jogért küzd, hanem az obstrukcióra való jozért. A szocialdemokrata-párt — így végződik a kiáltvány — évtizedekkel ezalott megkezdett munkáját folytatja tovább. Küzd a nép jogaiért, hogy küzdhessen a néppért, a nép javáért. Most fölemeljük figyelmeztető szavunkat, hogy akiket illet, megértsék végre a nép néma hallgatását a kormánycsinytel szemben. Megértsék, megdöbbenjenek tőle és megtanulják, hogy egyetlen menekülés van a nép — de hogy a nép már nagykoru és nem siet botorul mások előjogainak védelmére — a maga jogait keresi! Keresi és meg fogja szerezni és ha megszerzte, meg is fogja tudni tartani öket!

4 vidék.

A szabadtelegárhoz — részben közvetlenül a miniszterelnök, részben a pártelnök címére — napon-tól száz meg száz üdvözlő érkezik a vidékről. Ma Törökkanizsáról, Karánseberől, Marosvásárhelyről, Háromszékből, Bács-Bodrogból és még egész sor vidéki városból érkeztek üdvözlő tegrammok.

A szövetekezett ellenzék is számos üdvözlő telegrammot kapott, egyet a Berlinben élő magyaroktól is. Báró Wesselényi Miklós a maga üdvözlését báró Bánffy Dezso címére küldötte.

KÜLFÖLD

A bécsi szob kövót visszahívása. Belgrádból megcáfoltják azt a hírt, hogy Vuics bécsi szob kövót visszahívják. Ezzel szemben újabb értesülések az, hogy Vuics visszahívása befejezett tény; már utódját is kineveztek Bogisovic szenátor személyében. Vuics állása tarthatatlanná vált még akkor, amidőn a magyar kormány Szerbiával szemben az utlevél-kényszert rendelte el és a szob kormány hiába tett lépéseket e rendelet visszavonására. A közös külügyi kormány azt a szemrehányást tette a szob kormánynak, hogy a szob radikálisok Boszniában továbbra is a leghevesebben agítálnak és a szob kormány ez ellen semmit sem tesz. Azt is értesre adták a szob kormánynak, hogy a bécsi közös kormány jobban szeretné, ha Szerbiának olyan követe lenne Bécsben, aki kevésbé van a szob radikális párttal összekötöttségben, mert a pánszláv agilitációt Ausztria és Magyarország ellen Boszniában ép a szob radikális-párt támogatja. Ehhez járult az a súlyosbító körülmény is, hogy Szerbia Németországgal megkezdte a kereskedelmi szerződési tárgyalásokat, mielőtt Bécsben komoly lépéseket tett volna arra nézve, hogy előbb Ausztria-Magyarországgal tárgyaljon. A bécsi és budapesti kormányok ezt a monarchia mellözésének tekintették és felszólaltak Belgrádban, mire a szob kormány elhatározta, hogy bécsi kövótét visszahívja. Bogisovic, az új kövót 1884-ben és 1885-ben már volt bécsi szob kövót és akkor meg is kedvelték.

A Reichsrath. Az osztrák képviselőház ma folytatta a vitát a kormánynyilatkozat felett. Egyelőre a helyzet bizonytalan, a csehek nem akarnak résztvenni a vitában s így nem tudni, mi a szándékuk. A németek is zugolódnak, maguk közt sincs meg többé az az egységes hangulat, amely az innsbrucki események hatása alatt erőt vett rajtuk; a kiegyezés kérdésében nem tudnak közös, megállapodásra jutni. Az ifju-csehek táborában két irányzat van: a többség az obstrukció abbahagyását kívánja, míg a kisebbség, élén Kramarral, határozottan az obstrukció folytatása mellett van. A helyzetet parlamenti körökben általában pesszimiztikusan itélik meg és nem tartják valószínűlennek ultima ratióként a képviselőház feloszlatását.

Az ülés elején megint különböző beadványok szószentri felolvasásával telt el az idő. Aztán Choc radikális cseh és társai meginterpellálták a miniszterelnököt a magyar obstrukció letérése miatt. Interpellációjuk így szölt:

Tisza miniszterelnök az utóbbi napokban jog- és alkotmányértést követett el, amennyiben a helyes törvényalkotásra alapul szolgáló házasságot erőszakkal felfüggesztette és ugyancsak erőszakkal eltelbeléptetett házasságyokkal pótolta. Minthogy a monarchia innesső fele és a magyar kormány közt ez idő szerint kiegyezési tárgyalások folynak és Tisza megállapodásai a képviselőház nagy kisebbségének, a mely a nép többségét képviseli nem felelnek meg, azt kérdik az interpellálók: Hajlandó-e a miniszterelnök addig függőben tartani a kiegyezési tárgyalásokat, amíg a magyar kormány alkotmányességét vissza nem vonja és korábbi álláspontjára nem helyezkedik?

Erre folytatódott a kormánynyilatkozat feletti vita.

Rumaneszkü képviselő kifejtette, hogy az utóbbi idő eseményei bebizonyították, hogy a türelmes váromlás módszerével kormányozni nem lehet és rámutat az országgyűlés és az egyes tartománygyűlések szomorú állapotára. A ruthén képviselők úgy a ruthén nép, valamint az egész ország érdekében kötelesegrünek tartják a következő programponthoz követeletét: 1. Az alkotmányt a nemzetiségek autonómiaja alapján való megváltoztatását. 2. A választói jog reformját, általános, egyenlő, közvetlen és titkos választói jog alapján. 3. Az alkotmányos jogok szigorú biztosítását. 4. A ruthén nép, valamint Ausztria többi népének kulturális és gazdasági szükségleteinek kielégését.

Erler képviselő kemény hangon vitatkozik a miniszterelnökkel és azt az állítást, hogy a helytartó a polgármestert értesítette, hogy az olasz tanulók pisztolyal vannak felfegyverkezve, határozottan nem igaznak mondja. A miniszterelnök vagy tudatosan hamisan jelentett és ez akkor alávalóság, vagy a helytartó nyomorult információja alapján. Végül Erler kijelenti, hogy a miniszterelnök sohasem viselkedett lovatlanul, mint vele szemben. A hisüg vádját visszautasítja és kijelenti, hogy legjobban szeretné mandátumát letenni vá-

lasztói kezébe, de amig megtartja, mindig megtezi kötelességét.

Berger: Az innsbrucki eseményeknek csak a helytartó és a miniszterelnök jognit korlátozza.

Hartel közoktatásügyi miniszter hosszabb beszédben világitja meg az innsbrucki egyetem kérdését. Felszólítja a Házát, ne okozzon nehézségeket, hogy az innsbrucki provizoriumot mielőbb töröljék el a föld színéről alkotmányosan helyeseltető kormányjavaslattal. A szállyal párhuzamosan a vonatkozólag hivatkozik a miniszter arra a szükségletre, hogy ki kell képezni cseh és lengyel tanárjelöltek és alapítványok számára a szlovénoktól való féltelmet.

Körber miniszterelnök védi helyzetét és azt mondja, hogy Erlernak sértő fejtegetéseire nincs megjegyzése.

Az ülést holnap folytatják.

A német kereskedelmi szerződés. Bécsből jelenti tudósítónk telefonon, hogy a német kereskedelmi szerződés ügyében megindult tárgyalások most már simán haladnak és a döntés már legközelebb bekövetkezik, ha csak gróf *Posadowsky* nem utasítja el a birodalomgyűlés megújítására. A német miniszter ma délután hosszasan tanácskozott gróf *Goluchowsky* val s ma plenárius ülésük volt az osztrák, a magyar és a német delegátusoknak is. Gróf *Tisza* István miniszterelnök holnap a magyar szakminiszterekkel *Bécsbe* érkezik a német kereskedelmi szerződés tárgyalások döntő stádiuma alkalmából.

Az orosz-japán háború.

Budapest, november 22.

Japán forrásból eredő hírek szerint a Port-Arthurt ostromló sereg elfoglalta Erlungsan elővédjét. Ez természetesen még nem jelenti a nagyon fontos erőd elfoglalását is, de mindenesetre annak a bizonyítéka, hogy az ostrom, ha lassan is, de tért foglal. Ezt a pétervári rózsásan hangzó jelentésekkel szemben ki kell emelni, bár a japánok részleges sikere nem tájékoztat az ellentállás ereje és tartama felől. Egyébként Oroszországban sem látják oly kedvezőnek a helyzetet, éppen tegnap jelentette egy mukdeni távirat, hogy már rég lemondtak annak az eshetőségéről, hogy a szorongatott várnak a szárazföld felől segítséget küldhetnek. A sahoi csata meggyőzte az orosz hadvezetőséget arról, hogy a Santung felé vezető út el van állva. De remélik, hogy a vár még sokáig tarthatja magát, még a főerőd elfoglalása után is. Port-Arthur bevétel különben elsősorban Japán tengeri uralma szempontjából nagyjelentőségű és az újra megindult általános támadás azt bizonyítja, hogy a japánok emek tudatában mindent el fognak követni, hogy Port-Arthurt még a balti flotta megérkezése előtt hatalmukba kerítsék. Ha sikerül ez nekik, siralmas vége lehet a balti flotta expedíciójának. Ha pedig a port-arthuri flotta kimenekülhet a nyílt tengerre, örökre letűnt a japánok szerencséje, mert az orosz hadihajók tulereje megtörmé tengeri uralmukat és ezzel elvágná a mandsuriai hadsereg életérét, az összeköttelést a szigetországgal.

Stüssel hírvivő hajót.

London, november 22.

A *Daily Express* jól értesült nagaskül forrásból jelenti, hogy a *Razlovanyi* tüzésza előtt két nappal három más torpedóuzót hagyta el Port-Arthurt. Kettőn súlyosan megsérült tisztek voltak. *Stüssel* tábornok jelentésének másolatait vitték magukkal s utközlőn heves viharban indultak utnak. A *Karinge* nevű cirkáló utolérte az első torpedóuzót, a mely egy órási küzdelem után *elsüllyedt*. Négy emberi vízre bocsátottak. A második torpedóuzót a *Macusima* Port-Arthurtól 25 mérföldnyire elsüllyesztette, mivel megállni nem akart. A *Macusimát* torpedó találta, de azért folytathatta útját. A harmadik torpedóuzót két gégnaszád vette üldözőbe és két torpedó lött beléje. Gépe megromlott, földjta a küzdelmet és

egész legénységével *elsüllyedt*. A japán tisztek nem győzik dicsegni az orosz tengerészek bátorságát.

A legdrágább hadihajók.

London, november 22.

Itt az a hír van elterjedve, hogy az orosz kormányzatkilenc millió rubelért megvásárolt hat csillei hadihajót. A csillei kormány tagadja ezt s kijelenti, hogy nem fogja megvásárolni a semlegességét. A japán kormány kijelentette, hogy ugy Csillei, mint argentinai hajók eladását casus bellinek fogja tekinteni, s hogy a csillei és argentinai lőbörgök alatt járó hajóknak óriás károkat fog okozni.

Az orosz kormány abban az esetben, ha a csillei kormányval nem jön létre az üzlet, az argentinai kormányhoz fordul hadihajók vásárlása végett.

A mandsuriai harctér.

London, november 22.

A *Reuter*-ügynökség jelenti Mukdenből 21-éről: Az oroszok megszállták a *Putlov-domot* és a tüzéség és gyalogság folytonos tüzben tartják. A hőmérséklet alacsonyabb, mint a háboru kezdete óta egyáltalán volt. Huszonöt fok hideget állapítottak meg. Hőfúvások is voltak.

Az orosz hadsereg betegei.

London, november 22.

Egy orosz betegápoló, aki a japánok fogságába esett, a következőket mondta el: Az orosz betegápoló-ügy nagyon sok kivánva-út hogy. Az orosz katonák alig vannak téli ruhával ellátva s legfőbbjük kínai ruhát visel. A katonák számára nincs elég ház és a hadsereg legnagyobb része földalatti barlangokban kénytelen tartózkodni. A hadseregben nagyon szűzít a beriberi betegség. A mukdeni és tielingi völgyek egészen el vannak árasztva katonákkal. Az orosz csapatok nagyon elégedetlenek és irtóznak a harcok folytatásától.

Alexjev a minisztertanácsban.

Pétervár, november 22.

Alexjev helytartót cári rendelettel meghívják a birodalmi tanácsba és a minisztertanács tagjává nevezik ki.

A balti flotta.

Kanea, november 22.

A két páncéloshajóból, három cirkálóból, hat torpedóuzóból, tíz szállítóhajóból álló balti hajóhad *Folkersan* tengernagy vezérletével kelet felé utnak indult.

Miss Corolle.

London, november 22.

A *Reuter*-ügynökség jelenti Csifuból: *Miss Corolle*, aki Mukdenben a Vörös-kereszt szolgálatában működött, kunguzok kirabolták és Niuevangban kiadták a japánoknak. *Miss Corolle* tegnap érkezett Csifuba, de nagyon ki van merülve, miért is a vele történetekről még nem beszélhetett.

HIREK

Hókusz-pókusz.

Lombroso Cézár, a hírneves fiziológus abból az alkalomból, hogy Boroszlóban nemrégiben kiállítás rendeztek az orvosi sarlatánuság eszközeiből s bemutaták a kuruzslás ezer meg ezer módját, felelt érdekes tanulmányt ír erről a témáról. Jól meg kell érteni, hogy nem a javas-asszonyokról van szó, akik chrejtve s képesítés nélkül üzük apró és csodátevő játékaikat. A kuruzsló vánszonyosok mesterkedéseiben és a varázserőkben bizó ájtatos eszeseké hitében nincsen egy szeményi új vagy ismeretlen dolog. A butaság témája talantul ki van merítve. De érdekes és új a tanulság, a tudás és az intelligencia habonája és gyöngesége. Az, amely büszkén emeli föl fejét, ha a tudást bántani merik, kacag, ha a babonáról beszélnek, de szívesen nyitja meg lelkét egy kis ösztörláskán, sőt kézszerűen a tudományt, hogy eszja meg, mert ha nem eszja a ha nem csinál hókusz-pókusz, akkor nincs sem hatalma, sem ereje. A művelt

publikum nem egyszer egyenesen kénszeríti az orvost, a legbecsületesebb, legkomolyabb és legtanultabb orvost is arra, hogy sarlatán-fogásokhoz nyuljon. A tiszta víz a legjobb orvosság sok esetben. De jaj annak az orvosnak, aki tiszta víznél egyebet nem rendel betegének. Nemcsak az a szultán volt ennek a sarlatánizmusnak hőbortosa, aki megölette az orvost, mert azt rendelte neki, hogy napjában egyszer egy félórát tornázzon a fuozágnyal! De vízzel kitüntette azt az orvost, aki azt tanácsolta neki, hogy tömjö tele a luozágyt mindenféle gyógyszerrel s *rázza meg naponta egy-egy félórát*. A szultán meggyógyult a csodától s nem vette észre, hogy a testmozgás gyógyította meg. S mi mindnyájan, akik a szultánt utánozzuk, becsürelő szóval végezzük ki orvosainkat. Majdnem mindnyájan ugy vagyunk vele, hogy az olyan orvosokat keressük, akik csodával tudnak gyógyítani, bár mindenben inkább hiszünk, mint a csodában. És bármennyire tiszteljük is a tudományt s bármily göcsen nevetünk is a babonán, atavisztikus hajlamainknál fogva szinte követeljük, hogy eszjanak meg bennünket. Azt az orvost, aki a parasztnak fürdőt rendelt, kinevették. Hát segített magán az orvos s elrendelte, hogy meleg vízben oldjanak föl szódát, öntsenek hozzá hideg vizet s avval dörzsöljék a beteg parasztot. A parasztnak kipirult a bőre a dörzsöléstől, de ő azt hitte, hogy az orvosság okozta ezt a csodát. Az orvosok yézó szívvel és tudományos hitük ellenére kénytelenek megcsalni bennünket, mert nap-nap mellett érzik, hogy ez a csalis s ezek az ártatlan hazugságok, jobb medicinák, mint azok, amelyeket a gyógyszerkönyvbe vettek föl. A csodák iránt még mindig fogékonnyak vagyunk még mindig ott kísért a biblia és a teologia a fiziologiában és kegyetlenül fogja a nyakunkat a hókusz-pókusz. A teologiai világnézet legnagyobb produktuma a csoda. Talán ha már minden legyőztünk a természettudományval, a csoda még akkor is legyőzhetetlen marad. Az orvostudomány ma már sikerrel száll harcra minden nyavalyával, de ime — a csodával megalkuszik s kiegyezik.

G.

Budapest, november 22.

— **Személyi hírek.** A dán trónörökös ma délután Gmundenből *Sopronba* utazott *Schaumburg-Lippe* herceg családjához. — *Khuen-Hedervary* gróf miniszter ma Budapestről Bécsbe érkezik. — *Dumba Konstantin*, belgrádi osztrák-magyar követ, székelyről Budapestre érkezik.

— **Az udvar Gődöllön.** József Ágost főherceg és *Augusta* főhercegnő ma reggel Gődöllőre érkeztek. A pályaudvarról a kastélyba hajtottak, ahonnan ma délután ő felsége a király, *József Ágost* főherceg, *Augusta* főhercegnő, *Tallian* Béla földmívelésügyi miniszter és a kíséret *Falkóna* mentek hajtóvadászatra. Az udvari ebédre, mely 6 órakor volt, *Tallian* miniszter is hivatalos volt. Este fél 9 órakor *József Ágost* főherceg, *Augusta* főhercegnő és *Tallian* miniszter visszautaztak Budapestre.

— **Nemességadományozás.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király *Forbaky* István nyugalmazott főbányatanácsosnak és törvényes utódainak a bányászati, valamint a bányászati szakoktatások és szakirodalom terén szerzett érdemei elismerésül *aranygyalag* előnével a magyar nemességet adományozta.

— **Ünnevit alispán.** Szombathelyről telegrafáljuk nekünk: *Balthány-Straitmann* herceg Vasvármegye alispánja tegnap ünnepléke születésének 75-ik évfordulóját *Pulay* főszolgabíró a járás lakosságának üdvözlését tolmácsolta. Körmeud városa átírban üdvözölte az alispánt.

— **A reformátusok zsinatja.** Báró Bánffy Deső indítványára a református zsinat ma újév utánig elnapolta tanácskozásait. A mai ülésen még folytatott az adóügyi javaslat tárgyalását. Napirend előtt azonban egy kis vita volt gróf *Tisza* István miniszterelnöknek arról az indítványáról, hogy a zsinat elnöksége a kormány által megajánlott segítés dolgában folytassa a tárgyalásokat a kormányval. dr. *Balka* Lajos ugyanis azt indítványozta, hogy az elnökség neccak az egyházi adóteher könnyítéséről, hanem a lelkesítő fizetések rendszeréről s a konvenció memorandumában foglalt egyéb szükségletek kielégítéséről is tanácskozzék. Báró Bánffy kijelentette, hogy dr. *Balka* indítványát tárgyalni nem lehet, különben is fölösleges, annit fölösleges volt a

miniszterelnök tegnapi indítványa is, minthogy a zsinat ebben a dologban már határozott. Több zsinati tag felszólalása után a zsinat magáévá tette báró Bónffy fölfogását. A zsinat azután a 277. szakaszánál felváltotta az addiggyi tervezet tárgyalását. A szakaszt György Endre indítványára kihagyták. A következő szakaszokat a 281-ig bezárólag kisebb vita után elfogadták. A zsinat azután megkezdte a 282-ik szakasz tárgyalását is, amely arról intézkedik, hogy minő adókulesot kell elfogadnia annak az egyházközségnek, amely állami segítségben részesül. Ennek a szakasznak tárgyalását, éppen foutságára való tekintettel a legközelebbi ülészakra halasztották el, mire az ülés Kun Bertalan püspök imádságával véget ért.

A zsinat alkotmányjogi bizottsága tegnap gróf Degenfeld József elnöklése alatt dr. Baksa Lajos előadó indítványa alapján igen érdekes határozatot hozott. A bizottság egyértelműleg abban állapodott meg, hogy az 1848. évi XX. t. cikk 3. szakaszának keresztülvételétől nem teszi függővé egyházi és iskolai szükségletei kielégíthetése körül támasztott és a magyar állammal szemben történeti alapon álló igényeit, miután ezeket az igényeit nem egyedül a jelzett törvényszakaszokból származtatja. A reformáció óta a protestánsok soha sem részesültek azon vagyonban, amelyet addig a katolikusokkal közösen bírtak és az azzal járó államalkotó és államfenntartó hivatást a nemzet érdekében századokot át önéreük ből teljesítették. Ez a szempont az, amelynek alapján a protestánsok igényei a többi bevett felekezet hasonló igényeivel nem azonosíthatók. Az érdekes határozat, melyet a zsinat tagjainak többsége, tanácskozáson kívül már magáévá tett, a zsinat legközelebbi ülészakájában kerül végleges letárgyalás alá.

— **A nervus rerum.** Ugy látszik, hogy az a közeledés, amely újabban egyre jobban észlelhető a Vatikán és Quirinál között, egyetlen örökkévaló motívummal magyarázható meg: a pénzzel. *Rómából* jelentik, hogy a Vatikán által inspirált *Civiltas Cattolica* című lap cikket közöl, amelyben azt fejtegeti, hogy az olasz garancia törvényben a pápa számára biztosított évi három millió líras civilista *elévülhetetlen* s hogy a pápa ezt az összeget hosszú évek óta nem vette föl ugyan, de az idők folyamán fölgyülemlét több mint száz millió lírát esetleg *fölvehetné.* A Vatikán tehát kész volna belemeenni ebbe, hogy elfogadja az olasz nép által biztosított civilistát, ha a pápa elismeri a fennálló közbizonyos viszonyokat, de valószínű, hogy az olasz kormány el fogja utasítani azt a fölfogást, amelyet most a pápai lap kísérletképpen hirdet.

— **Főlovasás.** A Nöfölszövetség Országos Egyesülete szerdai főlovasás estélyén Balla Miklós fogja főlovasni legújabb költeményeit.

— **Az Újságírók Egyesületéből.** A Budapesti Újságírók Egyesületének választmányára ma délután Hoisly Pál elnöklése alatt ülést tartott. A választmány hálás köszönetet szavazott *Dangyarszky László* nagybirtokosnak azért a nagylelkűségért, hogy az Erzsébet-szatatóriumban levő alapítványi helyét ez idő szerint egy elhunyt hírlapíró özvegyének adományozta. A Délmagyarországi Közművelődési Egyesületnek Temesvárot december 11-n tartandó közgyűlésén az egyesület képviseltetni fogja magát. *Csiklay János* alelnök vezetés alatt *Boros Samu* és *Csiklay János* dr. tagokból álló küldöttség fog résztvenni a kulturálnapen. A választmány ezenkívül több folyóívet intézett el. Megelőzőleg a segítőalap igazgatótanácsa ülésezett. Az igazgatótanács ülésén bejelentették, hogy *Tábori Kornél* hírlapíró 10 korona adományt küldött a segítőalpnak. A mai ülésen 580 korona segélykölcsönt szavaztak meg.

— **Konfliktus a biblia miatt.** Törökországban megint konfliktus támadt. A török kormány ugyanis megtiltotta, hogy Macedóniában a biblia-társaság bibliát áruljak. A török kormány azt mondja, hogy a biblia-társaság azzal, hogy bibliát hihetetlenül olcsó áron adja, meg nem engedhető vallási propagandát üz. Ezzel szemben az angol kormány arra az álláspontra helyezkedik, hogy a biblia-társaság hatvan esztendő óta akadálytalanul terjeszti bibliát Törökországban. Előrelátható, hogy Törökország fog ergedni, nem azért, mert ő az okosabb, hanem mert ő a gyengébb.

— **Lendvayné meghalt.** A Nemzeti Színház homlokzatáról fekete zászló leug. *Lendvayné-Fáncsy Ilka* halt meg, aki évtizedeken át oszlopa volt első színpadunknak. Az ifjabb nemzedék már csak anyai szerepeknél, vén lányok ábrázolásaihoz ismerte, de volt idő, mikor az elhunyt művésznőt ugyanolyan lelkesedéssel ünneplte a közönség, mint most a Nemzeti Színház fénylő csillagait. Apjától, *Fáncsy Lajos*tól örökölte talantumát és férjének, az ifjabb *Lendvay Márton*nak oldalán emelkedett arra a művészi magaslatra, melyen minden fellépése a magyar színművészet dicsőségét gyarapította. És volt művészi pályájának még egy jellemző vonása, hogy az intézet vezetői a műsor összeállításánál mindig számíthattak megbízhatóságára és lelkiismeretességére. Nagyon beteg volt már, amikor neve lemaradt a színlapról, de csak környezete tudta, hogy most már csak a csüdes cmlulás következik. Halálát érző szívvel fogják meggyászolni tisztelői és pályatársai, a közönség pedig magillatódva gondol arra, hogy *Lendvayné-Fáncsy Ilka* játékában nem gyönyörködhetik többé. Az elhunyt művésznő az 1842-ik esztendő első napján született. Tizenégy éves korában lépett fel először a Nemzeti Színházban. A „Romeo és Júlia”-ban *Júliát* játszotta emlékezetes sikerrel. 1857-ben szerződötték és azóta, tehát 47 esztendő óta tagja a Nemzeti Színháznak. Azóta végigjátszott minden szerepkört; a naivától kezdve a legnehézebb drámai szerepig kiváló, művészi sikert ért el és nemcsak legszorosabb, de legnevesebb tagja lett a színháznak. Már a nyáron szélhűdés érte és azóta folyton beteg volt. A Szövetség-utca 22. számú házában lakott a társakodójével. Az éjszaka 12 óra után hirtelen rosszul lett. Újabb szélhűdés érte. Orvost azonban egész éjszaka nem találtak és csak reggel tudtak orvost hívni. Az orvos megjött, de nem tudott segíteni. A nagy művésznő reggel 8 órakor meghalt. Haláláról nyomban értesítették a Nemzeti Színház igazgatóját, amely a színház költségén temetett, alkalmasint a Nemzeti Színház előcsarnokából ahonnan *Jókainé* is temették.

— **A leány becsületéért.** Rémes esetről adnak hírt *Bariból.* Egy *Pellegrini* nevű polgárnai orvos elcsábított egy *Gianluisi* Apollónia nevű leányt. Az apa követelte, hogy a csábító vegye feleségül a leányt, az orvos azonban hallani sem akart a házasságról, mire az apa feljelentette az orvost csábításért. Az orvost azonban az összes fórumokon felmentették, mire a leány családjá város boszut fogadott. Tegnapielőtt este rálestek a doktorra, aki két ivére társaságában ment hazafelé és megtámadták. Az orvos azonban ragadt és *agyonlétte a leány apját,* azonkívül *szükszerűen megebeszélte a leányt, ennek anyját és testvérét.* A leány egyik bátyja azonban egy vadoronnyal *egy vágta fejbe az orvost, hogy ez szörnyethall,* a többi rokon pedig az orvos két fivérét *szarta le törrel.* Valamennyinek sérülése súlyos, a leány sebé pedig halálos.

— **Egy bécsi szemorvos halála.** Bécsben tegnap meghalt *Stellweg-Carion* szemorvos 82 éves korában. Vele a híres bécsi orvosi iskola egyik legmarkánsabb alakja dönt sirba. Sokáig szemészeti tanára volt az orvosi fakultásnak és tíz éve, hogy nyugalmába vonult, a tudományos körök és tanítványainak lelkes óvációiól kísérve. Két nagy munkájával (a „szem alkalmazkodási hibái” és a „szemészeti tankönyve”) maradandó emléket állított magának az orrostudományban. Mint szemoperateur európai hírnévre emelkedett.

— **Oross hős.** Érdekes hírt közöl a „Nowy Krai”, a port-arthuri orosz lötlöttak lapja. Egy *Koroljovics* Haritonó nevű orosz asszony, akinek férje *Port-Arthurban* harcolt, odamében volt, miközben *Charbinban* letartóztatták. E kínos helyzetből úgy szabadult, hogy férjruhát öltött és megszökövén, egyenesen *Port-Arthurba* ment. Itt belepött férje ezredébe és számos ütközetben vitézül harcolt férjbajtársai mellett. Október 16-án azonban véget ért a hősön különböző szereplése. Valami üzenettel küldték ki a külső erődítményekhez, s akkor egy fölhobbant gránát megütötte őt és nyolc bajtársát. Holtestét zászlóba oavarták és nagy katonai pompával temették el.

— **Házasság.** *Gergely Gyöző* újságíró kollégánk ma délután tartotta esküvőjét *Kaufmann Annuszával* a dohány-utcai izraelita templomban. Az esküvői szertartást *Kohn Sámuel* főrabbi végezte.

Tüntetés az egyetemen. Nagy Ferenc és Láng Lajos volt ma az egyetemi ifjuság céltáblája. Nagy dolog nem történt ugyan, mert az ifjuság megcégedett azzal, hogy megvárta a folyosón *Nagy Ferenc,* majd *Láng Lajos* megérkezését, zajos zsidók és pfuj-kiáltásokkal fogadta tanárait. Egy részük aztáz csinált magának egy szabad napot, míg a többiek, mintha misem történt volna, bementek a terembe és nyugodtan végighallgatták a professzorok előadásait. A VII. kerületi kapitányság ma reggel 15—15 korona pénzbírságra ítélte két egyetemi hallgatót, *Szirmay* kapitány figyelmeztette az ifjakat, hogy ha holnap szerdán 9 óráig meg nem fizetik a bírságot, letartóztatják őket. A tegnapi esti tüntetésről a rendőri sajtóiroda a következő nyilatkozatot tette közzé:

Egyes lapoknak ama közleményével, hogy az egyetemi hallgatók a *Független Magyarország* helyiségeiben és udvarán e hó 21-én gyűlést tartott volna és ott végrehajtó-bizottságot választott volna nem felel meg a valóságnak. Maguk azok az egyetemhallgatók, akik ott jártak, a leghatározottabban kijelentették, hogy ott gyűlést nem tartottak, végrehajtó bizottságot nem választottak. Egyesek azonban, akik nem is egyetemi hallgatók, de mégis mint vezetők közreműködtek, szerettek volna végrehajtó bizottságot választani, de nem akadt egyetemi hallgató, aki erre a szerepre vállalkozott volna, úgy hogy az illeték nem érték el céljukat.

— **Beteg képviselő.** Hegedűs Károly, a ráckevei kerület Kossuth-párti képviselője súlyos betegesen fekszik *Kalvin-téri lakásán.* Az ötvenhétéves, fővároszerte ismert polgár aktív szerepet vitt a pénteki esti ülésen. A legnagyobb vihar közepette felrohant az előadó dobogóra, hogy onnan gátolja meg az elhunoló királyi kézirat felolvasását, de *Szulyovszky Dező* meggátolta szándékában. Az öreg ur az akkor kiállott izgalomnak lett betegje.

— **Halálos.** *Baló Tasziló,* székesfővárosi fogalmazó-gyakornok ma reggel meghalt életének 31-ik évében a Szent István-kórházban, ahová néhány hét előtt súlyos betegesen szállították. Nagylelkű, törekvő fiatal tisztviselő volt s hosszú időn át mindenkit kielégítő módon működött a székesfővárosi közféléteknységi ügyosztályban. Az irodalmi téren is figyelemkeltő munkálkodást fejtett ki. Számos lapban jelentek meg költeményei s több folyóiratban írt bölcsészeti dolgozatokat. Temetése, holnap, szerdán délután 3 órakor lesz a Szent István-kórházból.

— **Befalazott építőmester.** Egy gazdag párisi építőmesteren furcsán állottak boszut pénteken közműmunkásai. Az építész, *Panier Lajos,* magyaránúy cirkszt építtetett a Szajna balpartján, közel az invalidusok templomához. Az építésnél ötvenöt közműmester dolgozott, akik ugy az öket, mint segédmunkásaikat megillető bért rendszeren a csütörtök napon vették át a főállértól. A múlt hét esütörtökén azonban a főpallér elmaradt a szokásos kiízetésről s a munkások fizetés nélkül voltak kénytelenek hazameenni. Pénteken reggel megjelent az építész s kijelentette nekik, hogy a főpallér megszökött a pénzüikkel s egyszersmind tudtukra adta, hogy ő nem hajlandó az összeget újból kiízetni, hanem a szökevényen hajtásuk követelésüket. Az építész kijelentése nagy konsternációt okozott s a munkások éktelen lármában törték ki.

— Ha nem fizet ki bennünket, innen nem menekül elve! — fenyegetőztek.

— Legjobb lesz, ha befalazzuk egy kéményüregbe — hangzott valaki indítványa, amit kitérő helyesséssel fogadták a többiek.

Az építész segítségért kiabált s az utca közepén poszoló rendőr látva a veszélyt, a központba telefonált. Mire a segély megérkezett, az építész már befalazták egy megkezdett kéményüregbe s csak akkora nyílást hagytak szabadon, hogy egy kis levegő juthatott be rajta. A rendőrsapatot vezető biztos nem akart vérengzés előidézni; tárgyalásba bocsátkozott a feldühödött tömeggel. A munkások kijelentették, hogy míg bérüket meg nem kapják, az építész fogoly marad s erővel életükkel állanak jót. A biztos odalépett az üreghz s felkötötte az építész, hogy elgútsa ki a munkások jogi követelését, különben a következményekért nem felelhet. Az imárr nyolc órája befalazott ember, csak hogy megmenekedjék kétségbeesett helyzetéből, egy bank-esekket nyújtott ki az üreghz, mire egy munkás elszaladt a pénzért a bankba. Amikor megjött s már mindenki megkapta a maga bért, kibon-

tották a befalozott kéményt s végre visszaadták a meggyőzött építésnek elvesztett szabadságát.

— **Roosevelt beszéde.** A királyszobroknak egész gyűjteménye fog állani Washington terein, ha a többi európai uralkodók is követik Vilmos császár példáját. Nem kell hozzá egyéb, mint az uralkodóknak pár ezer forintja, mert a barátság zálogul az udvarias Roosevelt az ő ajánlatukat sem utasíthatná vissza. Legyen ez bevezetése annak, hogy Roosevelt bennünket, magyarokat sem felejtett ki, amikor a mult szombatn beszédet mondott Nagy Frigyes porosz király szobrának leleplezésekor.

Itt ezen a kontinensen — mondta — ahol rendkívül nagyfontosságú, ha a különböző népelemek, amelyek partjaink kikötőinek, ne választatassanak el, hanem inkább egy néppé tömörüljenek: szakadatlanul az a főkérvésünk, hogy megtartsunk és használunka fordítsunk minden jót, amit az egyes fajok a mi körünkbe hoznak és kiírunk az egyes törzsekből minden faj- és vallás-gyűlöletet. Fáradozásunkat mind a két irányban meglepően nagy siker koronázza. Az évek növekedével nem nehezebb, sőt inkább mind könnyebb lesz, hogy békében és barátságban éljünk egymással és szilárdan hiszem, hogy az sem lesz nehezebb, sőt mindig könnyebb lesz az is, hogy a föld más népeivel is békében és barátságban éljünk. Mint fiatal és vegyes fajokból alakult nép sok különböző néppel rokonságban vagyunk, voltaképpen azonban eggyel sem s most külön nemzeti törzsről fejlődünk, mint ahogy külön nemzeti életünk már van. Ereinkben angolok, irek, németek, franciák, skótok, hollandusok, skandinávok, olaszok, magyarok, finnnek és szlávok vére csörgedez, úgy hogy igényt tarthatunk az övilág minden nagyobb hatalmával több-kevesebb rokonságra. És minden vérség jó tulajdonságai megtalálhatók nemzeti életünkben vagy nemzeti karakterünkben. S mert így van, csak természetes, hogy az ocean tulsó oldalán levő számos nép mindegyikéhez közel áll a szívünk.

Íme, tudomást vesz rólunk, az Európában lekicsinyelt nemzetről is ily előkelő alkalommal az Egyesült-Államok hatalmas elnöke. Csak egyszer jelentünk meg a magunk színeivel Amerika földjén s már is oszladozik a tengeren túl az a homály, amely állami létünket elborította.

— **André-zsuzsu.** Nehány évvel ezelőt, amikor a longchamps-i lövészen-téren bevertek a francia köztársaság elnökének cilinderét, az az ölelet támadt egy párisi ékszerésznek, hogy ezüstből készült zsuzsukat gyárttatott, amelyek egy bevett cilindert ábrázoltak. A francia arisztokrácia pompa-szándék találta ezt az öleletet s nyakra före vásárolta össze a zsuzsukat. Ugy látszik, az a kedvező fogadtatás, amelyben az elnök kalapja részesült, eszébe jutott most az aktuális zsuzsuk készítőjének, aki avval lepte meg közönségét, hogy André-zsuzsukat készített. Az új zsuzsu André fejét ábrázolja, akinek arcán öt ujj nyom látszik, félreismerhetetlen jele gyanánt a híres parlamenti areulespásznak. Páris bálmulattal áll meg Delamarre ékszerész kirakatai előtt s mindenki boldogtalan, aki nem vehet André-zsuzsút, amely egyébként valóságos remeke az ötvösművészetnek.

— **Női kiállítás.** A Művészet és Művelődés nevelőintézet kiállításának rendezése már elkezdődött. Eddig kétszázal több képző- és iparművészeti tárgyat küldtek be. A kiállítók között Augustus táhercegnő — az egyesület védőasszonya — is szerepel majolika-tervezetekkel. A kiállítás rendezésén Pejaevszich Jolán grófné elnök vezetésével elsőrangú művészek és művésznők fáradoznak. Megnyitása december elsőjén délután öt órakor lesz a Thék-féla hangversenyterem félemeletén. (Kigyó-ter, Klotild palota.)

— **Vesszendő véreink.** Fiméből látiratozzák, hogy ma 1050 kíváncsi érkezett oda. Nagybobbára földművesek és kisiparosok, de valamennyien törzsgyökeres magyarok Szabolcs-, Heves- és Borsodvármegyéből. Egy Spirnich Mária nevű leány, aki Amerikába akart kivándorolni, szeptember 23-án az Ultonia gőzösön egészséges leánygyermeket szült. A gyermeket a hajón megkeresztelték és New-Yorkba érkezve, az esetről értesült amerikai hatóságok az anyát a gyermekkel nem engedték kiszállani azért,

mert az anya nem volt férjes. Az amerikai hatóságok a Szarona gőzessel visszaküldték őket Fiuméba, ahonnan ma Budapestre szállították.

— **Gyermekmenhely-avatás.** A szombathelyi gyermekmenhelyet tegnap avatták fel nagy ünnepek keretében. Az ünnepélyen jelen voltak: Ernusz Kelemen, Ernusz József főispán, Ruffy Pál miniszteri tanácsos, Ehen Gyula képviselő, Beszeredy István vasgőzei, Csorányi Károly zalai alispán, Brenner polgármester, Sövegdy György, Szegedy Béla, Laky Kristóf cs. és kir. kamarások, Szegedy Györgyné, született báró Gerliczy Irma, Ernusz Józsefné és a vármegye nagyszámú előkelősége. A kormány képviselőjét, Ernusz főispánt Ruffy Pál miniszteri tanácsos üdvözölte és felkérte az intézet átvételére. Ernusz főispán hosszabb beszédben válaszolt s melegt szavakkal köszönte meg azt a szívvels üdvözlést, amellyel őt a gyermekek országos felügyelője a szombathelyi menhely felavatási ünnepélye alkalmával fogadta. Örömmel avatja fel — ugymond — az elhagyott gyermekek otthonát, melyet a politikában is érvényesülő emberszeretet magasztos érzése emelt. A politikai élet eget ugyan sokszor és éppen a jelen napokban is sűrű fellegek homályosították el, de a felhők közül kisugárzik az emberszeretet által sugallt intézmények fénye. Ezután Széll Kálmánról emlékeztek meg, aki az állami gyermekvédelem ügyét törvénybe iktatta és Széll Ignációl, ki e törvényt a gyakorlati életben a humanizmus nemes érzésével érvényre juttatta. Ezután a főispán a gyermekmenhely nemes eljárt változa és azt rendeltetésének átadta. A főispán beszéde után dr. Mezőbradsky Kálmán megyei főorvos szép beszédben méltatta a gyermekmenhely jelentőségét, mire az egybegyűltek megelintették a mintaszerűen berendezett menhelyt. Délben Ernusz főispán és neje fényes ebédet adott, melyen az első felköszöntőt Ernusz főispán Széll Kálmán és Széll Ignáciára mondta, akiknek közrohátása mellett a gyermekmenhely létrejött. Ruffy Pál miniszteri tanácsos Vasvármegye főispánját és nejét köszöntötte fel. Gerlicy Sándor árvaházi igazgató gróf Tisza István belügyminiszterre emelte poharát, hogy a gyermekmenhely nagyszerű intézményét a virágzás legmagasabb fokára emelhesse. Az ünnepelő közönség táviratilag üdvözölte Széll Kálmánt és gróf Tisza István miniszterelőnököt.

— **A kiskunhalasi kuruc-szobor.** Kiskunhalason november 27-én délelőtt tizenegy órakor leplezik le a Kuruc-szobrot nagy ünnepek keretében. A leleplezés előtt ünnepi istentisztelet tartanak a református templomban.

— **Letartóztatott bankár.** A rendőrség ma délután letartóztatta Diamant Lipót bankárt, a Diamant Lipót és társa bankcég főnökét. Több katonatiszt uszora és zsarolás címén tett ellene följelentést s a vádak igazának bizonyultak. Diamant valamikor utazó volt. Nehány esztendő előtt megöszült és feleségével 24.000 korona hozományt kapott s ezzel szabókéllék-nagykereskedést nyitott az Erzsébet-téren. Az üzlet rosszul ment s tulajdonosa már azon dolgozott, hogy tulajdon rajta, amikor üzletében hirtelen tűz ütött ki, amely az egész áru-raktárt elhanyasztotta. A bolt 30.000 koronára volt biztosítva s a károsult a teljes összeget megkapta a biztosító-társaságtól. Diamant ezután háttérfordított addigi szakmájának és bankcégét alapított az Andrássy-ut 64. számú ház első emeletén Diamant Lipót és társa cég alatt. Az új bankárt minden nap igen sokan fölkeresték; leginkább állami tisztviselők és katonatisztek, akiknek Diamant részben váltóhitelt nyújtott, részben pedig értékpapírokra kölcsönzött pénzt. Diamant a régi foglalkozással együtt élelmódját is megváltoztatta. Naponként megfordult az éjjeli mulatóhelyeken és pezsgős törvényeskedést festett nagy társaságban. Feldúlt család életétől utóbb egészen megszabadult, mert feleségétől elvált. De nem tudott megválni a ledér mulatságoktól és a gavalléros föltekedés romlásba döntötte. Mert hogy az uri életmódhoz szükséges pénzt előteremtése, bűnös ügyletekre is vállalkozott. A hitelkereső felektől uszora-váltókat esalt ki. Egy esetben például 4000 koronáért 9000 koronás váltót állítottott ki magának. Katonatisztoktól bocsület-

beli nyilatkozatot követelt s ha az adós nem tudott fizetni, azzal fenyegette meg, hogy az írásbeli nyilatkozatot átadja a katonai hatóságoknak. Eddig ösz-szesen tizenöt följelentés érkezett ellene. Az első följelentők közt volt Fackl Felicián tüzérfőhadnagy s egy vidéken állomásozó őrnagy. Bérczi Péla rendőrkapitány vezette ez ügyben a vizsgálatot. Mára magához idéztette a bankárt s több órai val-lalás után uszora és zsarolás vádja alapján letar-tóztatta.

— **Bányagázrobbanás.** A felsőkrajnai Ljernabumból táviratozzák: Tegnap este a Karawanken alagút déli tőrnájában bányagázrobbanás volt, mely alkalommal 11 munkás életét veszítette és hét megse-besült. Ugylátszik, hogy a tárna szűgében történt aknarobbanások után rendkívül nagymennyiségű bányagáz hatolt be a tárna mezejébe és ez okozta a szerencsétlenséget.

— **Menyasszonyának gyilkosa.** Egy ferres-vári táviratunk jelenti: Gáspár Nándor knezi lakos Weber Máriával volt eljegyezve, de apósa közvetlenlül az esküvő előtt a völgyben iszákossága miatt felbontotta az eljegyzést. Gáspár dühében letette menyasszonyát és apósa is súlyosan megsebesi-tette. A tettest elfogták.

— **Az iskolatárs.** Hoffmann Sámuel kereskedőség tegnap össetalálkozott az utcán régi iskolatársával, Grün Jakabbal. Grün annyira megörült régi pajtás látására, hogy a nyakába borult. Természetesen Hoffmann is örült a találkozásnak, de öröme hamarosan elszállt, amikor elváltuk után észrevette, hogy Grün ölelések közben kilopta az óráját. A tolvaj iskolatársát most nyomozza a rendőrség.

— **A rendőrség hírei.** Veszett kutyák gő-rázdalkodása. Braun János budacseri földműves kutyája a minap négy gyermeket megharapott. A kutyája pár nap múlva elpusztult. A kutyáról kiderült, hogy veszett volt. A sebesült gyermekeket a Pasteur-intézetben kezelik. — A mult hetekben történt, hogy a mester-utcai Nádasy-kaszárnyában egy kutya megmar nyolc katonát s egy fűcsakát. Az állatot agyonverték és később kitűnt, hogy veszett volt. A sebesült állapot nem veszélyes. A Pasteur-intézetben ápolták őket s már valamennyit elbocsátották. — A gyorsforraló. A Holló-utca 1. számú házban ma délben a gyorsforralón tejet forralt Leder Pálné 34 éves cseléd, Vigyázatlanságában feldöntötte a gyorsforralót, amelynek lángjától tüzet fogott a ruhájára. Horczeg Pálné vasalónő segítségére sietett, de az ő ruhájába is belekapott a láng. Mindkét asszonyt súlyos égési sebekkel szállították a Rökus-kórházba. — Balcsel. Ratkos András napszamos ma délben Kobányán, a Bolgár-utca 14. sz. ház építésénél az első emeleti állvány-ról lezuhant és koponyatörést szenvedett. Haldoklva szállították a II. sebészeti klinikára.

(x) **Kiss szerencséje nagy!** Vásároljon osztálysorsjegyet Kiss Károly és Társa bankháznál, Erzsébet-körut 19. szám alatt.

(x) **„Meghalt a nagy Pán, a nagy Pán Salotti.”** Vége a csodás kornak, mikor az istenek leszállottak a földre, hogy a gyarló ember szenvedésén enyhítsenek. Azok az istenek már meghaltak. De haláluk után is boldogságot árasztanak e földön az által, hogy a mennyei arományt ambrozját itthagyták nekünk az Első alföldi coguagvár r.-l. által Kecske-mén készített barackcognak és grümölcsplinka alakjában. Szellemük pedig a Barack Híradóban uralkodik, mely kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

(x) **Huzás már holnap!** Ismeretes, hogy 3 m. kir. osztálysorsjáték I-5 osztályú sorsjegyeinek huzása holnap és holnapután lesz, miért ajánlatos, hogy ha még nincs sorsjegy, vegyen egyet a hírneves Kiss bankházból, mert Kiss szerencséje Nagy! Ma a bankház Erzsébet-körut 19. este 9 óráig lesz nyitva.

(x) **Érdekes látványt nyújt Gaedicke szerencsésűjödésének** (Kossuth Lajos-utca 11.) kirakata, ahol az I-5 osztály 60.000 koronás főnyereménye 20 koronás aranyokban van kiállítva.

FŐVÁROS

(*) **A háztartás mérlege.** Lampi Hugó főszámvévo most terjesztette be a tanácshoz a fővárosi Községi alapjának az 1904. év I—III. negyedére szóló kezelései eredményét. E szerint a kiadások összege (az előirányzott 30,815,267 koronával szemben) 24,659,499 koronában mutatkozik az év háromnegyedében; így a valóságos kiadás az előirányzatnál 3,644,142 koronával több. A bevételek összege (az előirányzott 30,817,188 koronával szemben) 33,835,327 korona volt s így a valóságos bevétel az előirányzatot 13,018,139 koronával haladja túl.

Igy tehát a főváros háromnegyedévi mérlege 9.175.818 korona 26 fillér bevételi többlettel zárul. A mérlegnek ezt a javulását azonban a kölcsönpénzek tétele alatt fölveti 13.474.298 korona okozza.

Az Ártézi-fürdő terve. A városligeti Ártézi-fürdő terveinek az elkészítésére Czizler Győző műegyetemi tanár nyert megbízatást. A terv, amely azóta elkészült, több rendbeli módosításon ment keresztül és ma végre bemutatásra került, a fürdő ügyi bizottság ülésén. A fürdő-épületek összes költségeit Czizler Győző 2.208.684 koronában számította ki. A pénzügyi osztály leszámította ebből a várható 15 százalékos megtakarítást is így e szerint a költség 2.000.000 korona lenne, ugyanannyi, amennyit a közgyűlés rendelkezésre bocsátott.

A mai ülésen Czizler Győző tanár részletesen ismertette tervezetét. A fürdő főépülete az Andrássy-ut ny tengelyében fekszik s tőle délre a vendéglő-épület és a nagy uszólház. A tárgyhoz szólna, Reiner Ede dr. kivánatosnak tartja, hogy a beteges látogatók részére lakóházat építsenek. Pertik Ottó dr. nem tartaná helyesnek, ha a mellék-épületeket a főépülettel déli irányban helyeznék el, mert akkor jövőre megakadályoznák az Andrássy-ut további fejlesztését. Az elnök Vassilovics tanácsos kérte a bizottságot, hogy most fogadják el a bemutatott terveket; a mellék-épületek dolga a további közgyűlések során dőlhet el. A Havass Rezső részéről indítványozott pálmakert berendezésének a kérdése is megfontolás tárgya lesz. Általában az összes felhozottakat a tanács figyelmébe fogják ajánlani. A bizottság ezek után a bemutatott terveket elfogadta.

A kőbányai szőlőtelep. A kőbányai mintaszőlőtelepet a földművelésügyi minisztérium bérbe akarja venni 20—22 évre. A tanács azt a javaslatot terjeszti a honpi közgyűlés elé, hogy a kormány ajánlatát fogadják el. A bérleti idő 30 évre terjedne s az évi bér 12.000 korona. A szőlőtelep megtrágyázására szükséges évi 10.000 nm. közvéghődi trágyát az államnak a rendes árban engedik át. Az állam a telepet a 20 év lejártával jókarban és termelésre képes állapotban köteles a fővárosnak visszabocsátani.

SHINHAZ, ZENE

Tannhauser. Wagnernek ez a legkedveltebb dalműve esütörtökön kerül színre legközelebb az Operaházban. A dalművet az alkalommal teljesen új szinpadí rendezéssel adják elő; újonnan tanították be az első felvonásbeli baletjeleneteket, a második felvonáshoz pedig új teremdzsuzlet készült. Erzsébetet több évi időköz után Vasquezné, Venust Krammer Teréz, a pástortúrt pedig Payer Margit éneklí. Szemere először lép fel Biteroff szerepében, a többi szerepet Anthes, Ney Dávid, Takóts, Pichler, Kiss és Kornai éneklí. Vezénylő karmester Márkus Dezső.

Nemzeti Színház. A Nemzeti Színház mai előadásának különösen ünneppélyes jellegét adott, hogy Ujházi Ede hoaszas szünetelés után ma ismét fellépett. Pierre Wolff „A titok” című darabjában Jauvenel apó szerepét játszotta. A közönség lelkes szeretettel üdvözölte kedvenc művészt és nagy gyönyörűséggel élvezte pompás játékát. A megjelenésekor felhangzott tapsvihár minden egyes jelenésnél megismétlődött és felvonás végén fokozódott. Sikereiben osztozkodott Rákosi Szidi Jauvenelné szerepében és Nádny Prevout szerepében.

Madame Sans Gène — százasdzor. Sardou hatásokban gazdag drámája, a „Szókimondó asszonyság” ma este százasdzor került színre a Népszínházban. A jubileári előadásnak főérdekesége az, hogy a két főszerepet: Hübscher Katrint és Bonaparte Napoleont mind a száz előadásban ugyanaz a két művész: Blaha Lujza asszony és Szirmai Imre játszották. Balhánénak egyik leghíresebb alakítása a szókimondó asszony és hogy a darab ennél előadást megérthetett nálunk, azt förszét az ő bájos, vidám, grációzus és temperamentózus Katrinjának köszönhető. Alakítása olyan egyézes, olyan finom, olyan ötletes és igaz, hogy azsal mindenkit el kell ragadnia. Ma és az eddigi előadások mindenképpen zngó taps két minden jelenésnek, minden mondásának nyomán. Partneréi közül elsősorban Szirmai Mihály illeti ez este is az elismerés, az ő Napoleónja is ősmert és elősmert alakítás. Kívülök Kiss Mihály játszott legelőször a népszéri darabban; ő is kilencvennél többször játszott általános tetszésre a szókimondó asszonyság férjét, Lefebvre

táborokot. Az új szereplők közt igen jók voltak ma: Raskó — Neipperg gróf szerepében, Lubinszky, mint Fouché, Gaudy Aranka, Fűredi Béla és Kovács Mihály. — Az előadás megkezdése előtt a személyzet szívesen ünnepelte Blahánét, akinek ültözését szépen földíszítotték s akit Vidor Pál igazgató ünnepi szónoklattal, Vidorné pedig igen sok virággal üdvözölt. Kedves volt a kórus tisztelgése is, amennyiben a művésznő ültözésének rácos kapujára előtt élénkelte az „Egy korbaban megszámláltam száz rózsát” kezdetű népdalt.

A Boldogság szereposztása. A Vigszínház legközelebbi udonsága, Billhaud és Hennequin Boldogság című boházta, pénteken kerül bemutatásra. A darab szereposztása a következő: Schille Lapiante — Góth Sándor, Antonin — Fenyecsi Emil, Gaston — Ody Árpád, Ferdinánd — Tapolczay Dezső, Robejt — Szerényi Zoltán, Chasctenet — Vendrey Ferenc, La Berge — Tanay Frigyes, Berjót — Balassa Jenő, Gilberte — G. Kertész Ella, Mme Chasctenet — V. Haraszty Hermin, Heleine — Borostyán Sári, Hottinbergné — Hungyás Margit, Ivonne — Csáki Irán, Lucienne — Kökény Ilona, Rose — Varga Anna, Odette — B. Nagradí Jolán, Auguste — Kossay Győző, Inas — Kovári Gyula.

György ur. Szőlőssy Zsigmond új egyfelvonásos vígjátéka, György ur, pénteken este Kampis János Radnóthy né című színdarabja előtt kerül bemutatásra a Nemzeti Színházban. Az apróságban Cs. Alszéghy Irma, Császár Imre és Rétsahegyí Kálmán játszanak.

Wedekind Erika hangversenye. Wedekind Erika száz udvári kamarakénesnő dalestéje hétfőn, december 28-án este fél nyolckor lesz a Royal-szálló termében Hutter Willy zongoraművész közreműködésével. Az érdekes műsor a következő: 1. Verdi nagy ária „Ernání” dalműből, 2. Bock-Liszt Vázlatok, 3. Mozart Dans un bois Solitaire, Mozart Wigenfeld, Veilchen, 4. Schubert Forlelle, Morgengruss, Haidenrosen, Ungeheuld, 5. Chopin Nocturne, Polonaise, Anten Etude, 6. Brahms Liebstén, Das Maedchen Spricht Vergobliches Staendchen, Strauss Einkehr, Schlagende Herren, Staedeken, Jegyek a „Harmonia” zeneműkereskedésben (Váci-utca 20.) kaphatók.

Marteau Henrik Budapestén. Marleau Henrik, a honpapi filharmóniai hangverseny vendégművésze, már megérkezett és elpróbálta Sinding hegedűversenyt. A műsor többi száma Demény Dezső „Serenata sinfonica”-ja, Csujkowszky „Capriccio Italian”-je. Mind a kető udonság. A bevezető szám Haydn „Lours” című szimfóniája.

Pőpróba a Népszínházban. A pénteken színre kerülő Proféla álma főpróbáját a sajtó képviselői előtt esütörtökön délelőt tíz órakor tartják meg a Népszínházban.

A győri új színház. Megemlékeztünk arról, hogy Bálint Mihály győri polgár 240 ezer koronát ajándékozott egy új színház építésére. Mint tudósítónk jelenti, a város mai közgyűlése elfogadta a felajánlás adományt és az áldozatkész polgárt hálaólból megvalásztotta a város díszpolgárának.

Sauer hangversenye. Sauer Emil zongoraművész egyedlen zongorastélely pénteken, november 28-én, este nyolcfél órakor lesz a vidgató nagytermében. Jegyek a „Harmonia” zeneműkereskedésben kaphatók.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

© A Kóczán-pályázat és a Péczyel-jutalom.

A Tudományos Akadémia e hónap 28-án, hétfőn összes ülést tart, melyen jelentést tesznek a Kóczán-pályázat és a Péczyel-jutalomról. A Kóczán Ferenc alapítványból kilözött százaszanyos pályadíjra, melyre Mária királyné és Zsigmond király korából vett színművek pályázatok, összesen tízenyolc pályamunka érkezett be. A munkákat Herzeg Ferenc, Szécsi Károly és Haraszty Gyula bírálhatt meg, amiről Herzeg Ferenc tesz jelentést. A Péczyel-alapítvány kétezer koronás díjra regények pályázatok, amelyekről Riedl Frigyes tesz jelentést.

© A Nemzeti Kaszinó műpártolása. A Nemzeti Kaszinó választmánya a mult esztendőben elhatározta, hogy minden esztendőben huszezer koronát fog művásárlásra fordítani. A vásárlást az idén ejtik meg először, a vásárlások végzésére a kaszinó tíz tagu bizottságot választott, melynek élöké Andrássy Tivadár gróf, a Közpönművészeti Társulat elnöke lett. A kaszinó a huszezer koronából a téli kiállítás műtárgyai közül tízezer koronáért fog vásárolni s a bizottság tagjai egyenként jelölik ki a megvásárlandó

műveket s a megvétel dolgában a jövő hét folyamán együttesen fognak dönteni. A másik tízezer koronából, mint hírlék, a Nemzeti Szalon kiállításából és Lotz Károly hagyatékának kiállításából fognak műtárgyakat vásárolni a kaszinó számára.

© Az Isr. magyar irodalmi társaság ma délután tartotta ezidei második felolvasó ülését. A hitközség sip-utcai dísztermében dr. Ágai Adolf elnökése alatt Előnök dr. Kecskeméti Armin mákói rabbi olvasta fel értekezését a talmudról, azután dr. Bleuer Samu fővárosi ügyvéd érdekes felolvasást tartott a zionizmusról, helyesebben a cionizmus ellen.

© Műkiállítás Debreczenben. A debreczeni műkiállítás, melyet az ottani művészeti egyesület rendez a Közpönművészeti Társulat közreműködésével, december hó másodikán nyílt meg. A kiállítás anyagá igen gazdag s a kiállítók között legjelesebb művészek szerepelnek. A Közpönművészeti Társulat műtárai hivatala a fővárosból ma százezer forint műtárgyat indított unak a kiállításra.

© A Sirobentz-kiállítás legnap megnéző Zsilinszky Mihály kultuszminiszteri államtitkár, akit Erzszt Lajos igazgatók rendelkezte a képek között. Az államtitkárnak rendelkezéssel tetszett a kiállítás, mely már csak e hét végéig lesz nyitva a Nemzeti Szalon termeiben. Innen a képek Périsba, azután Londonba viszik, ahonnan a művészek meghívást kapott, hogy kollektiv kiállítást rendezzen.

Nyiltter.

Ki sokat ül ES NINC S ALKALMA hozszabb ideit sétálásra vagy valamely sport által test-részel kollektivizálásról gondolkodni, legújultasabb a róli mond vegyitro. **STRYLA** „Rohitschi Tempel forrás” FORRÁS” élvagygyerjesztő, elősegíti az emésztést, elősegíti hat. — Magyarországi forrástár: **HOFFMANN JOZSEF** Budapest, Balthary-utca 8. szám.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Bucszás Oberschall Adolftól. A kir. táblánál elnökét, Oberschall Adolft tudvalevőleg a király kinevezte a kir. Kuria másodelőkövő. A királyi ítéletből bírái ma délen bucsuztak el elnöküktől. Frensz István tanácselnök tohámsolta érzelmeiket. Fájdalmanak adott kifejezést hogy vezükreket elvezetik, de megnyugtására talál abban a tényben, hogy abba a dísz állásba bevezették, ahová az ország összes bírái és számottevő jogászaí mást nem is jöhölhetek. Oberschall meghatva jelentette ki, hogy mely hállára kötelezték őt kollégái azsal, hogy a kir. tábla körül szerzett érdemeit elismerik.

§§ Jókai Mór hagyatéka. Tegnap délután kezdte meg Charmant közgyűző Jókai Mór hagyatéka ügyében a hagyatékí tárgyalást. Az özevény ügyvédjének előadása szerint a passzívra 64.000 korona, míg az aktíva csak 26.000 korona. Az aktívából 13.000 korona közszerzenény ezimén az özevegvet illeti, a hagyatékí leltár emnélfogva 51.900 korona passzívával záródik. Fesztly Árpádné az özevegve becsülésével szemben 716.000 koronára becsülte a hagyatékot. A hagyatékí tárgyalást esütörtökön folytatják.

§§ Megszüntett csőd. A Somossy-orfeum bukásából kifolyólag 1901. április 1-én Hubnc. Henrikné, született Somossy Franciska elleg is elrendelték a csődöt. A budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék most vagyon hiánya miatt, megszüntette a csődöt.

§§ Két elhagyott asszony. A budapesti polgári törvényszéknek ugynevezett válópör-tanácsa ma békéltető tárgyalásokat tartott. Két nem éppén dícsőséges hírnevű szőlhámos elhagyott felesége is megjelent a bíróság előtt. Az egyik Jankovich Gyulának, a puehő nábobnak, a másik pedig Robelly Jenőnek. A kanonizádelegő vívómesternek a felesége. Mindketten hűtlen elhagyás s büntett elkövetésével a házastársi viszonyon esett súlyos sérelem címén indítottak válópört könnyelmű férjeik ellen. Mindkét válópörben mára esett a békéltető tárgyalás. Jankovich Gyulát fegyveres börtönör kísérté a bíróság elé. Mikor az előszóban találkozott az feleségével, udvariasan kezét eszólt nekí. Az asszony szemébe könnyek szöktek és még ő vigasztalón a férjét. Robellyt csak tegnap szállították Nizzából Budapestre. Az idő rövidsége miatt nem kézbesíthették neki a békéltető tárgyalásra szóló idézést és így Robellyné máskor fog rábásgalni levő, beteg férjével találkozni.

§§ **Egy eldöntetlen vita.** Bessenyei Jánosnak, a Béke-téren levő kocsmájában arról vitatkoztak Iván János és Pintér Ferenc napzámások, hogy melyikük tud többet inni. A vitát nem dűnhették el, mert pénzük nem volt, a kocsmáros pedig hitelbe nem akart bort adni. Mindamellett folytatták a vitát és mindgyilkútként szenvedélyesen küzdött a maga igazáért, úgy hogy hamarosan verkedésre került a dolog. A kocsmáros úgy szakította végét a vitának, hogy Hardi Sándor munkás segítségével kidobta Ivánt a kocsmából. Nemcsak aztán Hardi és Pintér is utjukra indultak. Alig tették azonban néhány lépést, mikor hírtelen eljűk toppant a közös erővel kivert Iván és egy kődarabbal ütször egymásután úgy fejbévágta Hardit, hogy az másnap reggelre kiszenvedett. Ma vonta felelősségre Iván Jánost a budapesti büntetőtörvényszék esküdt-bírósa dr. Doloschall Adolf elnöke által. Iván az esküdt védekezett, hogy a gyilkosság alkövetésekor részeg volt. Mikor látta, hogy Hardi feljé tart, attól való félelmében, hogy az újra rátámad, meg akarta előzni és a kezében levő kővel megütötte. Az esküdték erős felindulásban alkövetett, halált okozó súlyos testi sérítés büntetésében mondták ki bűnösnek Ivánt, mire a törvényszék két és fél évi börtönrre ítélte. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, a vádlott azonban semmisségi panaszt jelentett be.

§§ **Megszűktek a tárgyalóteremből.** Szatmáron ma egy gyilkossági bűnyűgy tárgyaltak az esküdték előtt. Két oláh paraszt volt a vádlott: *Buzutz Illés és Tyekár György*, akik a tavasszal Kapnikbányán meggyilkolták és kirabolták Szitár Spiridion vagyonos gazdát. A tárgyaláson *Papolczy* bíró elnököl a miatt az esküdték visszavonultak, hogy meghozzák verdiktjüket, a vádlottak eltűntek a szobából, ahol be kellett volna várniok a verdikt kihirdetését. Lett erre nagy lötös-futás, de a szökevényeket nem találták sehol. A szatmári lap tudósító nem minden humor nélkül egészíti ki táviratát azzal, hogy a „megszűkített vádlottak körözését elrendelték.”

§§ **A bolognai dráma.** Rómából jelentik, hogy a bolognai dráma ügyében, amelyben már beismerték a vizsgálatot, fordulat állt be. Tudvalevőleg egy katonai szolga haláláról van szó, akit gazdája: *Baltista* kapitány feleségének hálszobájában átlőtt fejjel holtan találták meg. A kapitányné ellen folytatott vizsgálatot beismerték, most azonban az a gyanu merült fel, hogy a szolgát *Baltista* kapitány lölte le, amiért is megindították ellene a vizsgálatot. A vádat egy szomszédasszony vallomására alapítják, aki állítólag hallotta, hogy a kapitány szidta feleségét, amiért szeretője volt a szolganak, az asszony pedig reákiáltott az urára: *Hallgass gyilkos!* A dologban az a legérdekesebb, hogy az orvosszakértők már kimondták, hogy a gyilkosság esete ki van zárva és a halál okául öngyilkosságot mondtak, bár megállapították, hogy a golyó a koponya hátulsó részén hatolt be.

TÁVIRATOK

Osztrák lesz-e vagy magyar?

London, november 22. Ferenc József király Oroszország és Anglia kérésére elvállalta a nemzetközi választott bíróság ötödik tagjának kinevezését. A bíróság, december elején tartja első ülését Párisban.

Bizalom a Combes-kormányának.

Páris, november 22. A kamara folytatja a belügyminisztérium költségvetésének tárgyalását. *Dejeante* szocialista a titkos alapok törlesztését indítványozza. Combes miniszterelnök kéri a hitel megszavazását, mert a kormányának arra szüksége van és felveti a bizalmi kérdést. *Dejeante* indítványát ezután 292 szavazattal 292 szavazat ellenében elvetették.

A francia pénzügyminiszter-válság.

Páris, november 22. A mai minisztertanácsban *Rouvier* pénzügyminiszter nem jelent meg, noha tárcáját érintő kérdések jutottak tárgyalásra. *Rouvier*-ről köztudomású, hogy beleunt a hivataloskodásba.

Megtámadott angol kon. ul.

London, november 22. Reuter jelenté Urmiától (Perzsia): A helyi angol konzult tegnap sétalovaglás közben tíz ember megtámadta. Többször rálöttek a négy szolga kíséretében lovagló angol konzulra, akinek azonban nem történt baja.

Tüntetés a söradó ellen.

Bécs, november 22. Bécsben ma tilkos gyűlés volt az új söradó-pótlék ellen. *Schulmeister* szocialista képviselő éles hangon támadta a kor-

mányt a nép terheinek újabb emeléséért. A gyűlés után a munkások lampionokkal vonultak az utcára és lármásan tiltakoztak az új adóemelés ellen. A rendőrség szétverte a munkásokat, vezetőik közül hatot letartottak; két munkás megsebesült.

Lánzógó török tisztok.

Konstantinápoly, november 22. Ipekben az utóbbi napokban 60 tiszt megszállta a táviró-hivatalt s követelték összesen hathavi hátralékos gázsíjukat. Az uszkübi vali kormányzóznak, a főfelügyelő és a szaloniki-i hadtestparancsnok minden rábeszélése eredménytelen maradt. *Prixrend*-ben is hasonló tüntetések készülnek.

Halálos sétakocsizás.

Gosvitz, november 22. Az itteni Lindenhof gyógyintézetben tartózkodó *Lobkowitz* hercegnő ma délután sétakocsizást tett, mely alkalommal a lovak megbokrosodtak és leragadták a kocsit. A hercegnő és a kíséretében levő főpolónó kiugrottak a kocsiból és míg a hercegnő sérletlen maradt, az ópolónó szörnyenhalt. A kocsis súlyosan megsebesült.

REGÉNY

TITKOS HÁZASSÁG.

Irtá: Mrs. EVANS WILSON.

A levélnek dátumáról ítélve, az utközben el akadhatott valahol és lehetséges, hogy az a hajó amelyen Mrs. Lindsay és fia utaztak, már megérkezett Californiába.

Különböző emlékekre gondolva, *Reginának* eszébe jut az a kis csomag, melyet *Ernő* a bucsu órájában adott át neki. Kibontja, nehéz aranygyűrűt talál benne gyönyörű ragyogó briliánsoktól körülvetett opálkő ragyog rajta. A gyűrű belső részébe két szó van bevésve: „*Ernő és Regina.*”

Térdre omlik és Istenhez folyamodik, adjon erőt ahhoz, hogy a helyes utat megtalálja és kötelességének megfelelhessen.

Midőn felkel, balkezén ragyog a gyűrű és bárha sápadt arca nem könnyes. Leül és megírja anyjának hogy a benső hála érzése készteti arra, hogy Mr. Lindsay ajánlatát elfogadja, feltéve, ha ő is beleegyezik.

Még be sem fejezte a levelet, amidőn hallja, hogy valaki jön fel a lépcsőn. Még korán van, Mrs. Palma nem jöhet. Lassan, nehézkösen közelodnek a léptek. *Regina* az ajtóhoz siet. A legfelső lépcsőn egy sálba burkolt magas nő alak áll. A gázlámpa fénye megvilágítja sápadt arcát.

— Olga, állhözökben vagy? Miért? Mi történt.

Mintha nem is az az *Olga* volna, ki nyolc nappal azelőtt oly vidáman ment el hazulról. Sápadtan, fáradtan összetörve áll a lépcsőházban, mintha tíz évvel lenne öregebb.

Kalapja hátra esuzzott, haja nagy csomókban hull le fejéről, szeme zavart, fáradtan néz maga elé.

— Beteg vagy *Olga*? Mi történt?

Regina átöleli karjával és érzi miut remegnek tagjai.

— Te vagy, kérdi rekedt susogással, kedves hü szív, az egyetlen, mely a földön dobog. Mama hol van?

— Az operában.

— És *Outfried*?

— Washingtonban.

— Oh bár csak sohaem jönne vissza, ha szűzszoros halála hívét hallanám még az sem elégítene ki, száz sir sem tudna szemem elől eltakarni.

Zokogva takarja el arcát kezével.

— Mi történt *Olga*? Tudod, bennem megbizhatok.

— Megbizhatok? Oh nem, még azokban az anyagokban sem, akik Isten trónja körül állnak. A bizalomnak vége. Vessz szabóhába, rejts el bennem elől — holnapig, akkor aztán láthatnak — mind mind — mindenki...

Regina székhez vezető barátnőjét, leveszi róla a durva sál, a nagy kalapot, és kedveskedően simogatja kezét.

— Mond meg, kedvesem, mi történt veled.

— Valami nagyon különös. Volt egy szívem... meleg szerető sziv... de eltört, meghalt... végleg meghalt... Tegnap még boldog voltam, a paradicsom kapuja előtt állottam, mintha láttam volna, hogy az angyalok integetnek, lépjek be. Azt hittem, látni fogom *Rudolfot*, és örökké vele maradok. Isten hozzádot akartam mondani a világnak, hogy csak szerelmünknek élünk.

Néhány pillanatig hallgat.

— *Olga*, talán nagyon beteg, vagy meghalt? A megtört sziv kiáltása hangzik *Olga* ajkáról, kezét összecsapja feje felett.

— Oh bár csak meghalt volna, hogy esőköltant volna a koporsóban az én tulajdonomat az enyémet. Lehajtott főz néz maga elé.

— Az én világom még tegnap rózsás volt, de ma már romokbanhever, folytatja rövid szünet után természetellenes hangon, életem, fénytelen sivársággá változott. Imám, reményem, minden óhajom egy csillogó ezüst dróton csüggött, most összetört és vele együtt lehullott minden a mélységbe.

Kenyérré vágódók éhezv szivünk és kövekkel dobálnak. Rettenetes álom, de mégis igaz.

— Mi igaz?

Olga előrehajlik és kezét *Regina* vállára teszi.

— Megörült. — mondja *Olga* kimondhatatlanul szomorúan.

— Mr. *Egleston*?

— Igen, *Rudolf*. Anyi éven át volt az enyém, egészen az enyém és annyira tévedtem. Most más asszonynak a férje, megvette, pénzért! És titokban akartam megesküdni vele s aztán el akartam menni vele Európába. Bárminő kis kunyhóban boldog lehettem volna. Oly kevéssel beertem volna velem. Ékszeremet, ruhámat eladtam, hogy megszeressem a szükséges pénzt. Aztán irtam *Rudolfnak*, közöltem vele tervemet és azt, hogy miatta mindenki elhagyok. Megirtam neki, hogy hol akarok találkozni vele és titokban elmentem Albaniából. Miután sokáig vártam, nagybátyja jött el helyette, egy levelet hozott és esküvői okmányát. Két nappal ezelőtt nősült meg és már el is utaztak Európába. *Rudolf* azt irta nekem, hogy egészségg tekintetében nagyon rosszul áll s nyomortól rettegve meg attól, hogy engem ugyesem kaphat meg soha, elhatározza, hogy elveszi azt a gazdag özvegy asszonyt, aki már régen szereti és anyjáról is gondoskodik. Nem mer szemtől szembe állni velem, mert fél, hogy ez megintatná elhatározásában és írásban vesz bucsut tőlem örökre.

Olga lehajtja fejét és összerázkódik.

— *Olga*, édesem, hidd el, nem érdemelte meg, hogy felesége légy, különben nem hagyott volna cserben. Ha igazán szeretett volna, akkor hogyan tudott...

(Folytatjuk.)

Napirend, 1904. november 23.

Naplár: Szerda, november 23. — Róm. kath.: Kelemen, prot.: Kelemen, görög-orosz (november 10.) Olimpia. — Zsidó: Kislel. — Nap kel: 7 óra 2 p. nyugszik 3 óra 58 p. — Hold kel: 4 óra 45 p. dűltán, nyugszik: 6 óra 51 p. reggel. — Holdtölte 4 óra 12 p. reggel. — A horvát miniszter fogad 4 órakor. — Az országos közigazgatási egyesület ülése az egyetem celtani intézetében (Esterházy-utca) este 6 órakor. — Filharmoniai hangverseny a Vigadóban fél 8 órakor. — A magyar vasuti- és hajósklub felolvasó estéje Andrássy-ut 69. sz. alatti helyiségében 7 órakor. — Szabad Egyetem. Cholnoky Jenő dr. előadása Kelet-Ázsiáról vetítéssel az egyetem kupolatermében fél 7 órakor. — Utöllenőrségi szenté a honvédségnél az első gyalogezredhez 1897. 1898. és 1899-ben besorozottakkal. — A főváros közgyűlése az új városházán 4 órakor. — A nőtisztviselők orsz. egyesületének felolvasó estéje 8 órakor. — A magyar labdarugók szövetsége igazgató tanácsának ülése az „Edison” kávéház külső termében este 8 órakor. — *Könyves Kálmán műveltségi szalon* a káriszonyi társulat rendezése miatt zárva. — *Uj műveltségi szalon* (Keoskeméti-utca 3.) nyitva díjtalanul egész nap. — *Nemzeti Szalon* nyitva egész nap. Díj 1 korona.

nitónót a miskolci vasuttelepi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Lakatos Albert okleveles tanítót a nagy-egredi áll. népiskolához rendes tanítónővé, Gyöbri László okleveles tanítót a vadászterdői állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Kovács Berta okleveles tanítónőt a pankoti állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Barthalis Jenő okleveles tanítót a mihályfalvi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Bathó Szeréna okleveles tanítónőt a nagygyulai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Kertész Gizella okleveles tanítónőt a felsőstúnyai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Gerhardt Proschka Ilona okleveles tanítónőt a makói külterületi állami népiskolához rendes tanítónővé, Gerhardt Agoston makói külterületi állami elemi tanítónőt a makói külterületi állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte és Lék Piroksa meg Tamay Ilona okleveles tanítónőket ezen állami elemi népiskolához rendes tanítónőkké, Vértés Ignác bilkei állami elemi tanítót a medgyes-egyházi állami elemi iskolához jelen minőségében áthelyezte és Kemény Ilona okleveles tanítónőt ugyanezen állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Juszt Sándor és Réty Gyula okleveles tanítókat a magyarpécskai tanyai állami elemi népiskolához rendes tanítókká, Fenyvess Béla kis-orosi állami elemi iskolai tanítót az őszentiváni állami elemi iskolához helyezte át és Papp Dezső, Zdrahal Margit okleveles tanítót illetve tanítónőt ugyanezen állami népiskolához rendes tanítónővé, Sárdi Olga okleveles tanítónőt a szavai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Ferenczi Berta Ida okleveles tanítónőt a dombsteleki állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Varga Ilona okleveles kisdudóvónót a nagykovácsi állami kisdudóvóhoz kisdudóvónővé kinevezte.

SZÍNHÁZAK

Szerda, 1904. november 23-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A nők barátja.
Vígjáték 5 felv. Irtó: Dumas Sándor. Fordította: Küthy E.

Személyek:
De Ryons Naday
De Moulgère Horváth
De Sinrose Császár
Dez Targettes Gyenes
De Chantria Dazó
Leverdet Vizvari
Jan P. Márkus
Leverdetné Szacsayné
Hochendorf T. Delli

Kezdete 7 óraker.

Heti műsor:
Csütörtökön: Az emigráns.
Pénteken: Miss Hobbs.
Szombaton: Radnohnyé.
Vasárnap: d. u. Az agglegények.
este Vén léányok.

VÁRSZÍNHÁZ.

Annuska.
Vígjáték 2 felvonásban. Irtó: Garabonyi Géza.

Személyek:
Nagyistván P. Szacsay
Anna Vizvari
Annuska I. Ligeit
Prépost Márai
Sári V. Molnár R.
Halogh M. Hószaházy
Tetyén Halványi
Kas Imre Pálffy
Pétkanos Mihály L.
János Gabányi

Kezdete 7 óraker.

Heti műsor:
Szombaton: Regények.

VIGSZÍNHÁZ.

Végre egyedül.
Béborat 2 felvonásban. Irtó: Kéroul és Barré, Ford, Heltai J.

Személyek:
Laerdel Hegedűs
Duroser G. Tapolezal
Sorbier Szörényi
Daportal Vendrey
Henry Tanyai
Sidonie Gazi
Simone Pécsi
Daportalné Nikó
Valentine V. Haraszthy
Langely Bardi

Kezdete fél 8 óraker.

Heti műsor:
Csütörtökön: Diákélet.
Pénteken: Boldogság. (először)
Szombaton: Boldogság
Vasárnap délután: Diákélet.
este: Boldogság.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

János vitéz.
Dalljáték 3 felvonásban. Petőfi kőtől elbeszéléseiből Irtó: Bakonyi Károly. Zenéjét Heltai Jenő verszte szerz. Kacsón Pongrácz dr.

Személyek:
Kukoricza Jancsi Fedák
Harka Medgyessay
A gonosz mofetola Csatal
Strazsamerter Vécsey
Bacó Papp
A francia király Németh
A királykisasszony Szamosi

Kezdete fél 8 óraker.

Heti műsor:
Férfas héten: János vitéz.
Vasárnap d. u. A térvénytelen apa.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nincs előadás.

Heti műsor:
Csütörtökön: Tannhäuser.
Pénteken: Nincs előadás.
Szombaton: Hoffmann-éneki
Vasárnap: A troubadour.

NÉPSZÍNHÁZ.

A löcsei fehérasszony.
Enekes történeti színmű 7 képben. Jókai Mór regényéből Irtó: Farkas Jenő. Zenéjét összeállította: Botta; Batta István.

Személyek:
Andrássy Istv. Szirmai
Andrássy M. Lubinicz
Zsófia Bulács
Falió János Beszeregyei
Lefelcskó Lajos
Husz apó Gyári
Korponai Kúrdi
Korponainé Székely
Gábor Dancsá
Fabricius Szabó
Krisztinka Sugar
Alauda Jozs. Kiss
Venezeláns. Pesti
Korotács Korács
Fényes Lajos
De Hortis Dóktor

Kezdete 7 óraker.

Heti műsor:
Csütörtökön: Hoffmann meséi.
Pénteken: A próféta álma.
Szombaton: A próféta álma.
Vasárnap d. u. A löcsei fehérasszony. Este: A próféta álma.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Fecskefészek.
Operett 2 felvonásban egy előjattal. Irtó: Ordohegyi, Ford.: Mérei Adolf. Zenéjét szerzette: Henry Heiblay.

Személyek:
Bollvet Ráthonyi
Briénel B. Szabo
Jean Sziklai
Plantavoine Sziklai
Lagrigne'o Gyóth
Pancrace Iványi
Blanchard Heltai
Pomponette Buda
Fenekő Kornai
Clérinde Sziklainé
Cecile Sziklai B.
Margit Szentgyörgyi

Kezdete fél 8 óraker.

Heti műsor:
Férfas héten: Fecskefészek.
Vasárnap délután: A drótolót.

URANIA SZÍNHÁZ.

A párisi asszony.
Kezdete fél 8 óraker.

KIADÓTULAJDONOS:
A MAGYAR HIRLAPKIADÓ RESZVÉNYTÁRSASÁG.

Ez még nem létezett!
Gyermekszék! Szék mint kocs!
és Járiskola egyben!

Járó iskola! Magasszék! Szék mint kocs!
4 frt 50, Klozzettel 5 frt.
Vidékre az ország bármely postaállomására az összes előzetes beklüldése után bérmentve 5 frt. Klozzettel 5 frt 50.
„Szönyeg Otthon“
BUDAPEST, VII. Kerepesti-ut 10. (Sip-utca sarok.)

Karácsonyi
mintagyűjteményem, amely mélyen leszállított áru, szövet, velez, vászon stb. cikket foglal magában, vidékre ingyen és bérmentesen küldetik meg.
ÁCS JENŐ
női divat- és fehérneműruháza
IV., Muzeum-körut 39.

FŐVÁROSI ORFEUM
VI., Nagymező-utca 17.
WALDMANN IMRE igazgató

MA ÉS MINDENNAP
NAKIRI
Línco Pál örösi siker operettje, továbbá
YVETTE LABÉ ERNA ERMÁNI
színes táncszíve

„A helyettesek“
A Tarka Színpad nagysikerű udonsága és a többi udonság
Az előadás pont 8 óraker kezdődik.
A télikerben reggeltől 5 óráig **VÖRÖS ELEK** udányzenekara hangverseny.

Hétfőn, november 28-án este 7 és fél óraker a Royal-szálló termében
Wedekind Erika
egyetlen dalestélye.
Jegyek 4, 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért a „HARMÓNIA“ zenemű- és zongorakereskedésben Váci-utca 20. kaphatók.

Minden sorsjegy nyer.
Húzás már december 1-én.
Az új Erzsébet-sorsjegy
Főnyeremény: 100.000, 40.000, 30.000 K.
Kapható 36 havi részletfizetéssel.
Havibelfizetés: 5 darabra... 3 kor 80 fill. 10 darabra... 3 kor 80 fill.
Már az első részlet beklüldés és 25 fillér postadíj ellenében megklddöm a sorsjegyek sorozat és számat tartalmazó részletlevét. Két részlet egyszerre való beklüldésénél három részlet nyugtázatlak, tehát egy részlet ingyen nyugtázatlak.
Fleissig Sándor bankház Budapest, Erzsébet-körut 2.
Azonnali átelkör.

REMENYI MIHÁLY
műhegedű-kézbesítő. A magyar kir. Zene-akadémia szállítója.
Budapest, VI., Király-utca 44/5.
Ajánlja dus rakárát valósdi olasz, francia, angol, német és magyar neusterehegedűk, gondokk és vonókbán legújabb hegedű-alakú tokok szolid, finom kivitelben. Gyanták, alkátok, hanggyógyállványok a legújakkal készítenek.
Onintstizés és tartós hangversenyhurok.
melyeket a legnagyobb művészek, mint: Hubay, Burneister, Grünfeld, Arányi, Geyer, Stof, Vecsey, Földessy, Bürger (nagy urak hangversenyeken használtak) alkészíttették.
Spezialista: Vonós-hangszerek készítése és javítása.
Hangfokozó-gerenda, melynek bármely hegedűbe vagy szakkal jobb, erősebb, szob és kellemesebb hangot ad. Sikeresen kezelség minden egyes hangszernél. Régi hangszerek vétele és átadása a legmagasabb árakig. Képes árjegyzék az összes hangszerekről ingyen és bérmentve.

Dr. FRIM-féle
hülyék és gyengeelméjűek
budapesti intézete
Budapest, VII., Erzsébet királyné-ut 15-17. sz. a.
Felvesz élethosszára is betegetek.
Nehézkórosoknak külön osztály.
Prospektust ingyen. Díjazás mérsékelt.

Uj! „Les Alexandres“ műköröcsolyázó verseny-köröcsolya. Jackson Haynes. Rohozes.
Uj! „Herkuless“ egyszerű, erős felesatolás. Halifax Irt 150-160 kezdve. Merkur.
L. Hagen, svéd és Patschlin orosz modell.
Ski, norvég, bajor és kanadai hótálpak.
Jégjátékok. Hockey. Szának Sportszának. Száncengők. Kertész Tudor Budapest. Kristóf. 10r. Sport és játék. Árjegyzék ingyen.

NYERHETŐ
13 húzás évenként!
Lecközlebbi húzás december 1-én
ERZSÉBET
szanator. sorsjegyek első húzása. 400.000 kor. nyerhetős évenként ezen 8 drb eredeti sorsjeggyel:
3 drb Erzsébet szanator. sorsjegy.
1 „ Józsi sorsjegy.
1 „ Facillika sorsjegy.
1 „ Magyar vör.-ker.-sorsjegy.
1 „ Olasz vör.-ker.-sorsjegy.

BEIFELD BANKHÁZ
Budapest, Karoly-körut 1. sz.
Alapít. 1874.

KORONA

Légvonallezáró hengerek
az ablak- és ajtóhözágatok elzárására.
Nincs többé légvonal, megszűntek az általa okozott betegségek, megfázás, csusz, szarkatás. Nagy fűtés-anyag megtakarítás. A Koron, por nem hatol a szobákba. Mindenki szívesen könnyen beklüldezheti. Legjobb minőségű lengvonallezáró fűtés-vagy lámpa-színben, 130 cm. hosszú daták kb. 8 mm. átm. 7 krajczár, 12 mm. átm. 15 krajczár.
Kertész Tódornál
Budapest, IV., Kristóftér
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

1000000

KORONÁT NYERHET ÖN GAEDICKE BANKHÁZÁNÁL

A HOLNAPI LOSZTÁLYU HUZÁSHOZ AJÁNL

EGÉSZ FÉL NEGYED NYOLCZAD SORSJEGYEKET
12.- 6.- 3.- 1.50.- KORONÁERT.

GAEDICKE BANKHÁZA BUDAPEST, KOSSUTH LAJOS-UTCA 11.

SÖRGÖNYCZIN: GAEDICKE BUDAPEST.

BUTOR
 mindennemű, melyen leszál-
 tott árban
sürgősen eladó.
 Steinerger Manó butor-
 iparosnál, Teréz-körút 40.

Budapesti gépzemű
 fapapmunkáló gyár készít
 mindennemű építkezésekhez
 szükséges asztalos munkákat
 művelésig. A szükséges mére-
 tekben levő ábrákot és ábrák
 készítenek. Vannak Csakim
 1161-ut 126.

500 koronát
 fizetnek annak, aki Kothe száj-
 víze után ismét fogtájtást kap,
 vagy akinek szája rossz szaga.
 Egy fazon ára 74 fillér. Joh.
 George Kothe Nachf. E.
 GRITZER, Berlin. Főraktár Budape-
 sten Török díszesfényt, Király-
 utca 12. Dr. Egger Leó & Egger
 J.-nél, gyógyszerár a Nádor-hoz,
 Váci-körút 17, valamint minden
 gyógyszerárban és drogeriában.

TITKOS
 betegségek ellen legjobb
 szer a
„TRIAS“
 2-3 napi befecskendezéssel
 a felpast utóaj és fájdalom
 melkűl felelősség mellett
 megszünteti. A legújabb s
 legelnyaralóbb folyásban
 szenvedők is biztos gyó-
 gyulást remélhetnek. Fér-
 diainak kor. 2-72. nőle-
 nek 3 kor. 64 fill. beku-
 deuo után bérmentve küldetk
 Fecskenedők külön 1 korona.
 Raktár: Török József
 gyógyszerár, Budapest,
 Király-utca 12. és a leg-
 jobb vidéki gyógyszerárban is
 kapható. — Titoktartás
 mellett külf. Papp gyógy-
 szerár, Tereza-utca 22.
 Fő-utca 22.

**Építőiparosok isko-
 lája.** Építőiparos tanfolyam elő-
 készít építómesteri, áos,
 közműves és kőtaragó vizs-
 gára biztos siker mellett. Posta-
 belyeg felidőse mellett kama-
 gosan ad felvilágosítást az igaz-
 tóság. Az eddigi tanítványok
 száma közel kétszáz, kik mind
 sikerrel vizsgáztak, kik mind
 Rottenbiller-utca 1. sz.

Veszünk
 zálogházi cédulákat
 régi aranyt, ezüstöt és drága-
 kőveket eladunk legolcsóbb árak
 mellett. 6 és 12 személyre való
 evőköszöretet, arany és ezüst-
 neműeket a legolcsóbb árak
 mellett.
Képes árjegyeket ingyen és
 bérmentve.
Grünberger Armin Béla
örökös
 árás és ékszerkereskedő
 IV., Váci-utca 30. sz.
 I. em. 23. Hatis-basar.

KATAPHORESE
Uj gyógymód!
 Felső nyhatatlan **ideg-, nemi-,** bőr-, vér-
 és gyúg/hatású
 bujakoros (syphilitis) betegségek, énfertőzés utóajai és
 férful gyenge állapotok (impotentia) gyökeres gyó-
 gyítására. Török József radikális és gyors eredmények
 folytán honoráriumot teljes gyógyuláskor után fizethető.
 Előrendelt intézet mintaszervi gyógyszerrel.
 Budapest, VI., Teréz-körút 44. sz., I. emelet.
Dr. Mitzger Tivadar
 személyes vezetés alatt nyitva egész nap.
 Levelekre díjtalanul válasz.

KEZJE
 ingyen és bérmentve
 gazdagon illusztrált árjegy-
 zékemet 80 ábrával
 drák, arany és
 ezüstárakról
 Konrad Já-
 nos első orá-
 gyár Brüz
 1897. szám.
 (Csehország.)
 Valódi nikk!
 borony remon-
 tor óra lénez-
 czal és bört-
 czal 3 forint 25,
 3 ár 6 frt 50.
 Nincsen kockázat! Kicsé-
 relés megengedve vagy a
 pénz vissza.

Ügynökök
 b árú rakmából, helyben
 és vidéken, kik a most kibö-
 csajtott
Erzsébet-Szenatorium
 sorsjegyeknek
 részletek alapján való eladá-
 sával foglalkozni óhajtának,
 magas jutalékok, megfelelő mun-
 kásság esetén fix fizetést kapnak
Schön és Breitner
 bankháza Bpest,
 VII. Erzsébet-körút 56 sz.

Millenium - telep
NAGYÓSZ

Szép és tartós szőlője
 csak annak lesz, aki in-
 gyon kéri Magyaror-
 szág legnagyobb szőlő-
 isko-ájanak árjegyzékét,
 amely szőlőiskola állami
 segélyrel és állami felügyelet
 mellett létesült.
 Legolcsóbb árak!

Butorok
 részletfizetésre! Háló- és
 ebéd asztala - bútorok, de-
 kólamint egyes darabok saját
 készítményű divánok, matracok,
 sodrony-nyebetelek, függőlam-
 pák ingabúrák ocsóbban mint
 bárhol előnyös áron! Feltehető
 mellett Nathan Ignác, butor-
 telep Budapest, VII. kerület,
 Erzsébet körút 27.

Szép
 mellékeresetét kaphat
 mindenki, kinek nagy is-
 meretése van. Tisztos-
 ges, kényelmes foglalko-
 zás. Küldje be címét
 „9004” jelleg alatt a kö-
 vetkező címre: Annonces
 Bureau des Herik, Mann-
 heim. (Baden.) Postafiók
 851.

Biztos gyógyulást keresőknek
 kik bármily
nemi betegség / n szenvednek
 mint húgyúti és hólyagbajok, húgyvesztésküldetek, vizelet
 zavark, ájtel magánlét, szék- és bujakoros bántalmak
 (syphilitis) és onerőseuo udobajkánt fellépő idegkajok,
 korai férfierő elgyengülése, bármily bókúrtások stb.
 nékel feherfolyás, mely bajok alapos, gyors és gyó-
 keres gyógyítására, szigoruan tudományos és
 lelkiismeretes gyógyszerésznél fogva legjobban
 ajánlják.

Dr. Garai Antal
 v. cs. és kir. főorvos országos hírv és legújabb 30
 éve fennálló rendelő-intézetét
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.,
 Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. 10-11-ig húgyúti
 és hólyagbajok vizsgálatá villamos húgyvesztéskör segélyével
 Védőkü levelek kimerítő választ és szakzszeret tanácsot
 nyernek, gyógyszeréről gondoskodik. lesz. Titoktartás
 biztosítva.
Néeknek külön váróterem.

POROSZ SZÉN
FÉL ÁRBAN!!
 van ha az állatunk felhalált „IDEAL” léghuzam elleni
 pántokkal az állatok és ajót legfontosabb elárjuk. Egyszer
 penkúladás! A régi rendszerű „Vattasó” ha egyszer neves
 leez felbonlik és rongyos, eleben az „IDEAL” lég-
 huzam elleni pánt örökös, lakás változásnál egyszerűen
 levezik és újra akarányozor alkalmazható. Az „IDEAL” lég-
 huzam elleni pánt ára: Anlakra mérete 3 krajczár.
 Ajtóra mérete 11 krajczár. Tisztelettel kérjük a n. ó.
 közönséget, kísérlet után ismerőseinek is ajánlani. Meggyőző-
 désünk, hogy mindenki csak közönséget halála az új czuk
 lerjesztését és ajánlását. Kiváló tisztelettel!

„Szönyeg Otthon”
 vezetősége
 VII., Kerepesi-ut 10. (Sip-utca sarkot.)
 TELEFON 14-18. sz. TELEFON 14-18. sz.

= Sürgöny és levélcim: =
SZESZGYÁR Kecskemét

**ELSŐ ALFÖLDI COGNAC-
 GYÁR RÉSZVÉNY-TÁRS.**
 KECSKEMÉTEN. AJÁNLJA:
**BARACK-SZESZ
 BARACK-CRÉME
 BARACK-COGNAC**

különlegességeit. Rendkívül finom zamatos italműek.
 Részletes árjegyzék és „Barack Híradó” kívánatra
 ingyen és bérmentve küldetik.

Vezérképviselő BUDAPEST részére: **SZÉKELY A.**
 ÖDÖN, IX., Soroksári-utca 16. szám.
 Kapható Budapesten: Német Manó, Szövetség-u. 23.
 Gyarmathy G., IV., Calvin-tér 7. Vogel Gyula, VI.,
 Andrássy-ut 29. és vidéken minden elsőkelő fűszer-
 és csemege-üzletben.

Üzemkimutatás a bosznia-hercegovinai államvasutakról.
 1904 október hónap. — Üzemhossza 770 km.

I d ö k ö z	Szállított		Beyétel		Összehasonlítva az elmult évvel 1903.	
	személy szám	árúk tonnákban	Beyétel	különböz.	Beyétel	különböz.
			korona			
1904. január 1—szept. 30—ig.	1,285.370	170.695	7,249.833	6,652.785	597.048	
1904. Október 1.—31-ig.	154.675	103.438	922.980	889.092	33.888	
Összesen . .	1,440.045	274.133	8,172.763	7,541.877	630.910	

Az igazgatóság.

OCCASIO

FISCHER SIMON ÉS TÁRSAI

Budapest, Bécsi-utca 7. és Doák Ferenc-utca 12.

Magyarország legnagyobb selyem és divatüzleteiben az alkalmi áraitól előnyösen ismert **OCCASIO** megkezdődött. Eladásra kerülnek mélyen leszállított áron: ruha- és bluzselyemkelmék, bársonyok, angol divatvelvetek, csipke- és fitter-ruhák, crepe de chine minden divatszimbén, függönyök csipkék, paszományok, szalagok és mindennemű női divatcikk. — Maradékok minden árban. Vidékre mintákat készséggel küldünk.

FISCHER SIMON ÉS TÁRSAI

Budapest, Bécsi-utca 7. és Doák Ferenc-utca 12.

Lópokróczok

decsára a nagy áremelkedésnek leszállított árakban

1 pár szürke vagy kockázott kitűnő minőségű lópokrócz 123/165 nagys. frt. 4.45, 143/178 nagys. frt. 4.8., 193/163 nagys. frt. 7.25, 2.0/200 nagys. frt. 9.85.

1 pár jobb minőségű szű. kefehér apró kockás (pepita) gazdasági lópokrócz 122/165 nagys. frt. 4.95, 143/178 nagys. frt. 6.45, 193/163 nagys. frt. 8.—, 200/200 nagys. frt. 10.60.

1 pár méntelepi sima szürke pócrócz számtalan ménes és gazdaság által mint kitűnő elismerve, 123/163 nagys. frt. 5.50; 140/178 nagys. frt. 7.10, 160/193 nagys. frt. 8.75, 200/200 nagys. frt. 11.75.

1 drb valódi besztercebányai szürkepócrócz sima szürke alap, lent és fent élénk kék csíkokkal 125/170 nagys. frt. 3.40, 140/190 nagys. frt. 4.—, 158/200 nagys. frt. 4.75.

1 darab duplavastagságú szibériai pócrócz szürke alapon kék oldalcsíkokkal 140/190 nagys. frt. 6.50, 155/2.0 nagys. frt. 7.75, 175/210 nagys. frt. 9.25, 190/220 n. frt. 10.50.

Figyelmeztetés. Az összes főszerelt pócróczok kiváló minőségűek, kelleve vannak és nem tévesztendő össze a czimára szövet. Belső hiedetekkel. Szét oldó utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése után történik. Harmincz forintot felül rendelvények a Máv. összes állomásaira teljesítve. — Teljes listáival.

SZÖNYEG-OTTHON Budapest, VII. Kerepesi-út 10. sz. Sz. utca sarkán.
TELEFON 11-18.

BRADY^{fele} M^{áriacelli} gyomorceppek

általánosan ajánlva vannak emésztőszervezetre gyakorolt zsongító és erősítő hatásuk miatt: étvágytalanságnál, emésztési zavaroknál és egyéb gyomorbetegségeknél.

A gyógyszerárakban kizárólag
Brady-féle gyomorceppet kérjünk.

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, BUDAPEST.

Dóczy M.

= BUDAPEST, =
Kerepesi-út 10. sz.
Állandóraktár
35.000 pár.

Sehel jobb, szebb és tartósabb cipőcsalád nem kap, mint fönti cipőcsalád.

Férfi cipő:

- Calzoniak bagariból 8.—, vikros 10.—, halmiból 5. 6 és 7.—
- Gyermek- 1 firtal, lakny- és fucipők, csizmak 2 firtal feljebb.
- Férfi cipő:** Frt.
- Borjúbőr sima vagy betűs 3.30, fűzős 3.50, lakanzs... 3.70
- Finom szalonkák, cugos 4.20, fűzős 4.50, gombos... 4.80
- Elegáns amer. box, cugos 4.50, fűzős 4.50, gombos... 4.50
- Elegáns francia sevró cugos 4.50, fűzős 4.50, gombos... 5.—
- Derby-hakanzs, box- vagy szalonkák 5.—, sovrból 5.50

Női cipő: Frt.

- Fekete vagy sárga sevró, cugos 3.—, fűzős 3.20, gombos... 3.50
- Finom szalonkák, fűzős 3.70, cugos 3.50, gombos... 3.90
- Finom amer. box, cugos 3.60, fűzős 3.50, gombos... 4.—
- Finom francia sevró, cugos 4.20, fűzős 4.50, gombos... 4.50
- Valódi orosz cipő... frt. 2.—, női 1.50

Vidéki megrendeléseket utánvétellel pontosan eszközölök, sem megfellelő kieserélek. 10 forintot felül barmtva.

Uj árjegyzék ingyen.

Téli nagykendők!

Roncz kivitelben	150, 2.—, 250, 3.—, 350 kr.
Flanel also szoknya nadrággal	— — — — — 103 kr.
Téli női harisnyák	30, 40, 50, 60, kr.
Téli feltendők	— — — — — 25, 35, 50 kr.
Futó spárta szőnyegek	— — — — — 20, 30, 35, 45 kr.
Valódi levelező takarók és (Lamberlein) aljak vedők	4. 4.50, 5 frt.
Téli férfi és női trikók sok ezer drb., vétele folytán és krtól 2 firtal.	
Valódi szorpe női boksz minden szímben szezonozás ár 78 kr.	
Téli fu felsőruhák 3 évtől 8 évig	— 110, 130, 150, 180 kr.

Vidékre küld utánvétellel.

BLEIER IZSO, áruháza a gólyához.

Budapest, Nagymező-utca 12. sz.

Hirdetések

felvételnek
a lap kiadóhivatalában.

Dr. FÜREDI

kórházi főorvos, katonai-, megyei- és kerületi pénztári főorvos, a Hiedjéle rend lovagja stb.

Titkos betegségek

impotencia, nemi és női bajok legqualifikáltabb specialistája. Rendel: 9-4, este 7-8; Epest, IV., Váci-utca 12. Vegyi- és göresői vizsgálat mellett, levél után is biztos gyógyszer. Mérsékelt díj.

A postaosztály

Gzletünkben kívánatra egy mintakabát beküldése után széküld pontosan testhezálló, divatos kész vagy méretük után rendelt ruhákat legolcsóbb árakkal megküldünk. Kívánatra küldünk postátimintát és mártékutast. Táat ingyen és barmtva. Nem megfelelő akadálytalanul kicseréltetik, esetleg a pénz visszafizetetik.

Rothberger Jakab, cs. és kir. udvari széküldő, Budapest, Váci-utca 6. szám.

Ha szép bajszot, szakállt és hajat akar

nővenztetni, vagy azt akarja, hogy azok lit no hulljanak. Vogh-féle bajsz- vagy hajjavasatót vegyen, melyek az n segitsen nagyon hatékony. Rövid idő alatt újsó bajszot és hajat nyerhetik. Italak, mi számos kézzel levet igazol. Bajszjavasató 2 koronától, a hajjavasató 3 koronától kapható „Angyal” gyógyszerárban, Szolnok, Laktaanyakörut. — Kapható Török József gyógyszerész, Epest, Király-utca 12. és minden gyógyszerárban.

TAVBESZÉLŐ 44-54

BOGDÁNY S.

FŐVÁROSI SORSJEGY IRODÁJÁBAN
BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY-UTCA 25.
1904. OKT. 24. 200.000 KOR. NYERTEK;

KORÁBBI SORSJÁTEKOKBAN:

2 szer	602.000	Kor. jut. nyereség.
1 "	400.000	" " " " " " " "
2 "	200.000	" " " " " " " "
1 "	100.000	" " " " " " " "

AZ ALACSONY SZÁMOK
1-300 ig
csak nálunk
kaphatók.

1/8
K. 150

1/2
K. 6

1/4
K. 3

1/12
K. 12

XV.
SORSJÁTÉK
KEZDETE
NOVEMBER
24-25

HECHT BANKHÁZNÁL

PERENCZIEK-TÉRE 6. FIÓK: ERZSÉBET-KÖRÚT 32.

ELSŐ

erdélyi butorléc- és fűrészelt falemezgyár

Weinrich Friyves, Szász-Régen.

Olcsó áron ajánlja gőzölt és jól kiszáritott fából, tetesítés alakban tisztán készített butorléc-eket minden mérethez. Fűrészelt lemezeket és lombfűrész deszkákat mindig raktáron tart, gépült dísfából, bükk, kőrté, juhar, éger, cseres nyír és tölgyfából. Ingyen képes árjegyzéket lécekről és lemezekről külön küldök.

FÉRFI és NŐI

nemi betegségek, férlegyengeség (impotencia) állapot gyógykezelésre legjobban ajánlják

DR. KAJDACSY

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Rendel: 9-4-ig, este 7-8-ig.

Budapest, IV., Kigyó-u. 5. (Klotild-pal. I. em.)

Levél útján is biztos gyókezelés.

6. kerület.

I. Főüzlet:
Teréz-körut 46/c.

TELEFON:
24-27.

5. kerület.

II. Fióküzlet:
Váci-körut 4.

TELEFON:
11-58.

I. osztály huzása már holnap, csütörtökön.

A legfőbb ideje, hogy osztály-sorsjegyet vásároljon nálunk,

miután az I. osztály huzása már holnap, csütörtökön november 24-én megkezdődik.

$\frac{1}{4}$ sorsjegy	$\frac{1}{2}$ sorsjegy	$\frac{3}{4}$ sorsjegy	$\frac{1}{8}$ sorsjegy
12 korona	6 korona	3 korona	1.50

Aki a világ legnagyobb osztály-sorsjegy-üzletében akar játszani, **rendeljen sorsjegyet nálunk,**

Török A. és Társa

Bankháza Budapesten.

Központ: Teréz-körut 46/c.

4. kerület.

III. Fióküzlet:
Museum-körut II.

TELEFON:
20-67.

7. kerület.

IV. Fióküzlet:
Erzsébet-körut 54.

TELEFON:
674.

LECTÖBB FÖNYEREMÉNYT

ZYERTÉK.

Hogy hívják?

Az Ön neve szerencsét hoz! Önnek sikere lesz!

Huzás már holnap!

Tegyen szerencsekísérletet az itt közölt névsorban a neve mellett levő számmal, mely csakis

KISS KÁROLY és TÁRSA BANKHÁZÁBAN

Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körut 19. szám alatt kapható.

KISS szerencséje NAGY!

Abel 51897	Barbara 82126	Egyed 18627	Gellért 107230	János 178665	Lórencz 18626	Olympia 36810	Szidónia 77396
Abrahám 26161	Barnabás 51947	Erick 75102	Genováva 30995	Jenő 73281	Lóránt 51191	Orbán 103395	Szigrid 103921
Abzalón 109489	Batrix 106176	Fiedár 41636	Gerbeu 53055	Jeremiás 96857	Lóthár 106883	Orosly 31000	Szilárd 51886
Achilles 58553	Bela 89557	Elomer 18625	Gergely 39486	Julka 22174	Lórinca 23272	Oszkár 109475	Szilvestor 107163
Adalbert 29386	Benedek 22201	Eleonora 50471	Gertrud 89619	Joachim 101876	Lucea 18621	Oswald 18600	Szilvia 56983
Adám 65971	Benedikt 651	Elia 41612	Geza 65669	Joanna 759	Lucian 51881	Ottólia 51114	Sziszoló 65963
Adél 72488	Benjámin 59345	Ella 35574	Gilbert 511	Jolan 45755	Ludmilla 105110	Ottília 7493	Taksony 13846
Adolf 109478	Beno 51945	Eliza 18816	Gizella 162229	Josaf 86717	Ludwig 35663	Tamás 39337	Tamás 39337
Adolár 57139	Benvenuló 97165	Emánuel 29934	Gottfried 44748	Jonatan 69910	Luzia 21921	Titokár 32212	Taszió 58142
Adolf 72126	Bernát 102192	Emerencz 39832	Jordan 107230	Jordan 107230	Lukács 63974	Ódón 101880	Tekla 102896
Adolf 22752	Berta 66911	Emil 18622	Guidó 765	Josza 48155	Lukréczia 51810	Orsi 2945	Teobald 67908
Adolfjan 67638	Bertalan 39542	Emília 51912	Gusztyv 67492	Joszeif 1086	Magdolna 10221	Orsi 2945	Teofil 30967
Adrián 107475	Bertolt 56284	Emma 67306	Gyula 717	Josna 105932	Mária 40659	Pál 35300	Teodor 102153
Adrienn 38673	Bertina 7192	Emőd 34929	György 96329	Judit 97156	Manfréd 695	Palma 21930	Teodora 54899
Agátha 51888	Bianka 109310	Enire 107465	Gyula 66903	Julia 51990	Manó 90819	Paula 102831	Teresi 71105
Agnes 40636	Bódog 63970	Erasmus 90134	Gyula 109171	Julian 37289	Mareczk 65973	Pepi 39628	Teres 54757
Agost 186	Bogdán 102656	Erna 39322	Gyuri 319	Juliska 102226	Margit 22177	Porgegin 21855	Terka 38876
Agota 29123	Boldizsár 51889	Erna 39322	Haboluk 18132	Jurina 88021	Maria 102897	Péter 96399	Tibor 31769
Agoston 29123	Bouffez 29557	Ernestin 103925	Hajnalka 2844	Kajliana 23104	Marianna 56829	Pinkosz 107468	Tibamér 4544
Aladar 108991	Borbála 102771	Erő 34955	Hedvig 39976	Kalmán 109460	Maria 10815	Pirella 103324	Tinka 49999
Alajos 74456	Boriska 50657	Ervin 67310	Hellóna 109046	Kamil 75316	Mark 35919	Pista 9231	Titus 90845
Albán 109169	Böke 29531	Erzsébet 97735	Hennritta 78755	Karolin 100886	Márkus 22767	Pongrácz 18622	Tivadar 103943
Alber 41641	Brijitta 67417	Fedor 18628	Henrik 29968	Károly 54710	Marta 95551	Prokop 39587	Tóbiás 41883
Albin 5191	Bruno 90986	Eudoxia 5498	Herman 39931	Katalin 397168	Martin 102708	Rachel 8206	Tótor 108558
Albrecht 28521	Camilla 102911	Eufrosina 107476	Hermína 31981	Katalina 108999	Márton 48202	Rafael 12205	Ulrich 71205
Alfonz 51177	Carolina 29145	Eugenia 18629	Hilár 109947	Kázmér 22770	Maió 57901	Rebeka 34528	Ulrika 41629
Alfréd 22244	Cecilia 58147	Eliot 13819	Ilida 35284	Kalonym 15388	Maitia 109827	Régina 106155	Urban 102896
Alós 106913	Ciprian 2946	Eva 39310	Ilidobert 30272	Keresztély 66908	Mátyas 25280	Roué 51198	Ursula 609
Amália 73619	Ciril 73213	Fabian 29446	Hildegard 72482	Klára 24878	Mecum 99804	Rész 90816	Valencia 10496
Ambrus 18617	Celestin 102191	Fabian 19105	Hubert 51200	Klaudia 18200	Medárd 54705	Richard 108919	Valer 58663
Amelion 57309	Cézár 28322	Fanny 90827	Hugo 106135	Klidió 2804	Melania 63973	Róbert 102218	Valeria 39558
Amstotia 29484	Chariss 100185	Farkas 44229	Hamber 76955	Kolozs 103920	Melita 21966	Rókus 31820	Vazil 54911
Andor 106163	Claudia 90658	Faust 2128	Hobolyka 51876	Konrad 63882	Menyhért 42918	Róland 81014	Venczel 71892
András 29123	Clementina 28520	Felician 39454	Ida 97741	Konstantin 108006	Mici 77002	Róman 38886	Vendel 30105
Angelika 61236	Constantin 100888	Felix 18629	János 25122	Kornél 72605	Mihály 23122	Romeo 21981	Verona 51898
Anna 50925	Cora 73273	Ferdinánd 102110	János 65384	Kornélia 48195	Miklós 106911	Róza 51499	Vidor 29153
Annelin 102925	Cornelia 28198	Ferenc 34932	Ilka 91721	Kozma 63969	Miksa 312	Rozália 101112	Viktor 51599
Antal 93598	Cristian 82635	Fidél 18845	Jlles 347	Kristóf 496	Milan 107106	Rozina 39546	Viktória 97501
Anton 54192	Daniel 51196	Fidor 30931	Jlona 28178	Kristina 102592	Mirjan 26444	Rózseka 16290	Vilhelld 50472
Antónia 54918	David 93890	Filomen 21766	Jlona 102184	Krisztina 51934	Mor 105922	Rudoi 97420	Vilma 82145
Aranka 102158	Dénes 109181	Fióra 54732	Imre 68835	Kunigunda 107404	Móric 93914	Salamon 36991	Vilmos 108791
Armand 489	Demeter 67996	Florentin 18613	Ipoly 40698	Lajos 19123	Mózes 21913	Salvator 106896	Vincso 30582
Armin 29812	Demenius 29579	Florian 107467	Ince 99919	Lambert 651	Náci 102243	Samu 91942	Virgi 54860
Arnold 29579	Doménj 29488	Förös 7496	Jen 100810	László 101871	Nándor 63376	Samson 106161	Vitus 67636
Aron 108916	Dozsa 102888	Franciska 54929	Irma 290	Laura 39319	Napoleon 39336	Sámuel 21522	Walter 107472
Arpád 68860	Domokos 39549	Frida 8248	István 22246	Lázár 106190	Narcisz 106190	Sándor 8384	Wilhelm 97744
Arbúr 29430	Donát 28182	Fridrik 68314	Ivan 53878	Lea 30918	Natália 30966	Sári 13284	Wladislaw 39644
Arzen 97567	Dóra 89668	Fridolin 51199	Ivor 105887	Lehel 103913	Nathan 106917	Sarolla 41648	Wladimir 21923
Augusta 30792	Dorothy 21866	Frigyes 31950	Izabella 28487	Lenárd 18624	Noll 18624	Sebestyén 106942	Wolfram 108422
Auréli 39329	Dóme 33829	Fruzsina 51887	Idozid 41713	Lenke 51491	Neszi 17818	Simon 26514	Zacharias 72148
Aurelia 73686	Domotör 63961	Fülöp 41619	Izse 109915	Leó 97652	Noll 39338	Soma 60821	Zoltán 51497
Atanáz 102219	Edehard 7114	Gábor 97574	Izse 43917	Lea 702	Néla 102296	Szanda 51899	Zsolt 94996
Attila 51883	Eit 102277	Gabriel 51893	Izák 43917	Leontia 107471	Nikodém 51946	Szeráfin 107474	Zsigmond 26388
Balazs 106471	Edó 44949	Gabriella 65972	Jakó 642	Lia 27980	Noktat 23822	Szerena 8203	Zsófia 39438
Bálint 68863	Edmund 22172	Gáspár 18610	Jana 13442	Lina 39380	Óktávius 90900	Szergiusz 21936	Zsuzsanna 22186
Baltazár 22185	Edvin 66969	Geodon 66851	Jaczi 22952	Lipót 21879	Olga 29137	Szeverin 18614	Zsuzs 39341
Bani 51890	Eduárd 15920	Gebhard 51877	Janka 94958	Liria 106175	Ouvér 109199	Szibilla 93931	Xaver 80990

Akinek még nincsen sorsjegye, vegyen

KISS KÁROLY és Társa

a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjegyek főelárúsiától

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 19. szám.

Telefon szám 436. Sürgőnyczim: KARKIS, Budapest.

Huzás

holnap csütörtökön és pénteken.

A sorsjegyek árai:

Egy nyolcad 1 kor, 50 fill. Egy fél 6 kor, — fill.
Egy negyed 3 „ — „ Egy egész 12 „ — „

